

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 365

Hósdagur 20. apríl 2006

15,-

120 ára gamli handilin
við Gjógv opnar aftur
Kanska eru glottar fyri Gjógv.

**Sveisi- og
trygðarútgæra
til skip**

petur & petur • 320870

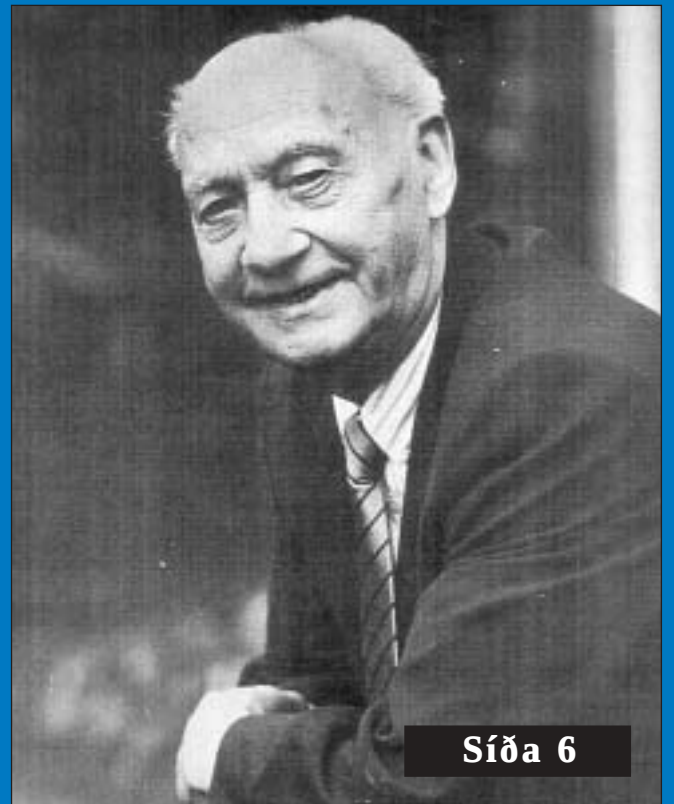
P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Síða 9

Tummas fór til Suðurgeorgia

Tummas á Skipanesi fór til heimsins
enda at arbeiða á hvalastøð og kom
at arbeiða fyri kenda pólfararan
Shackleton.

Síða 6

70 ár síðan fyrsta kokkaskúlan

Palli Bager byrjaði kokkaskúla í
1936 og skrivaði kokkabók.

Køllekipanir til skip, idnað & handlar
Hiltepumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytis enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

Síða 23

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Altjóða fiskivinnuserfrøðingurin Ben Yami kemur aftur

Vænta at fáa íkast til at meta um okkara fiskivinnuskipanir.

Nólsoyar Páll fær minnisvarða í heimbygdini
Nú kemur Nólsoyar Páll aftur til Nólsoyar.

Síða 19

Til minnis um Miu á Støðini:

Seinasta einkjan eftir teir, sum fórust við "Immanuel"

Tann 4. apríl andaðist Anna Maria Mikkelsen, Mia á Støðini, 100 ára gomul. Mia nærkaðist væl teimum 101 og var framvegis heilt fitt og birg, men so kom hóttafall, og hon orkaði ikki meira. Vit høvdu stóra frásøgn um Miu, tá hon gjørdist 100, so vit fara ikki at endurtaka hennara lívssøgu. Hon kann síggjast á okkara heimasíðu, blað nr. 343.

Mia upplivdi eina heila öld og tískil nærum alla ta menning, sum er hend í Føroyum.

Hon var fødd í 1905 ella sama ár, sum fyrsta telefonlinjan varð lögð, og eisini áðrenn vit fingur vegir, bilar, ravn, motorar í skipini, radio, sjónvarp, teldur og stórt sæð allir hentleikar. Og áðrenn vit yvirhøvur fingur politiskar flokkar.

Hóast Mia hevði nógva mótgongd – hon misti pápan í besta aldri, var einkja tvær ferðir í góðum aldri, misti fyra datur – var hon framvegis eitt tað mest positiva menniskja, ein kundi hitta. Og trúfæst var hon sum trøllið!

Seinasta einkjan frá dökkari tíð

Mia giftist 20 ára gomul til Söldarfjarðar við Sofusi Solmund, í Byrgi. Tey bygdu hús inni á Fløtum í Söldarfirði.

Sofus var ein av teimum, sum fórst við "Immanuel" í 1932. Hetta var jú ein ræðuligur sorgarleikur, sum tað tíverri vóru so nógvir av tá í tíðini. Henda hending hevur fleiri ferðir verið umrødd her í blaðnum.

Tað hava verið nógvar søgur um, at fólk hava verði samdroymd ella hava kent á sær, at tey vóru feig. Mia hevur eisini eina slíka frásøgn.

Mia og Sofus fingur fyra gentur, og tær vóru Hjördis, Margreta, Jóhanna, sum doyði 9 mánaðar gomul, og Jóhanna Sofía, vanliga kallað Hannifía. Hannifía var nýfødd, tá ið Sofus fór avstað. Tá ið Mia gekk við Hannifíu, droymdi hon eina náttina, at helvtin av seingini hjá henni og Sofus var fjald av kransum. Tá ið Hannifía varð fødd, legðist Mia við barsilsfepuri, og hon var fram-

Mia á 100 ára føðingardegnum saman við einkarsoninum Tórðar.

vegis sjúk, tá ið Sofus fór avstað. Hon var sera ring og ivaðist ikki í, at tað fór at vera hon, sum fór at doyggja.

Tá ið Sofus sigur farvæl við Miu, tá hann skal fara avstað við "Immanuel", sigur Mia: "Eg fari at doyggja, áðrenn tú kemur aftur". "Hví sigur tú tað?" Og so fortaldi hon um dreymin, hon hevði havt. Men tað bleiv Sofus, sum ongantíð kom aftur.

Mia var seinasta einkjan av teimum sum sótu eftir, tá Immanuel fór, og er hetta eisini ein partur av okkara søgu, sum er farin í grøvina við henni. Helst er hon seinasta einkjan,

sum sat eftir teirri fjøld sum fiskimonnum, sum fórust í 30-unum. Tað sermerkta við hesum einkjum var, hvussu væl tær kláraðu at liva víðari og at fáa børnini undan. Tær eru tær sonnu hetjurnar í Føroyum.

Telefonstöðin

Mia var mest kend sum Mia á Støðini. Í 1947 sigur maðurin Jákup Andreas við Miu, at hann ætlaði at søkja um at yvirtaka telefonstöðina, sum var leys tá. Mia var einki serliga við uppa tað, men tað vísti seg, at eingin annar hevði søkt.

Hetta var eitt sera bundis-

ligt arbeiði. Mia hevði tó altíð onkra gentu at hjálpa sær. Telefonin ringdi alt samdøgrið. Ofta ringdu fiskimenn um náttina, og skjótt var Mia einsamøll um ábyrgdina, tí Jákup Andreas gjørdist sjúkur og doyði í 1956. So, nú gjørdist Mia aðru ferð einkja, 50 ára gomul. Saman við Jákup Andreas átti Mia Katrin, Tórða og Marjun.

Telefonin gjørdist so statt livibreyð hennara í 25 ár. Tá støðin varð automatiserað.

Sum sagt, var hon einki við uppa at fáa telefonina at byrja við, men tey siga, at hon græt, tá ið støðin

fór út úr húsnum aftur.

Støðin gjørdi Miu til náttarravn, og tað var hon framvegis til stutta tíð áðrenn hon doyði!

Virkin í

Brøðrasamkomuni

Mia hevur verið virkin í Brøðrasamkomuni í Gøtu. Hon og Jákup Andreas vóru við, tá ið Victor Danielsen var við til at byggja gamla salin, sum varð byggt í Syðrugøtu í 30-unum. Hon gekk í nýggja salin við Gøtugjógv so leingi, sum hon orkaði. Her var hennara 100 ára føðingardagur náttúrliga eisini hildin.

Mia hevur allar dagar verið framúr sum mamma, omma og langomma. Tað var sjáldan, at Mia var einsamøll í húsi. Børn og ommubørn vitjaðu hana javnan. Umstøðurnar gjørdur eisini, at fleiri av ommubørnunum hava verið hjá henni í longri tíð. Og betri høvdu tey ikki kunnað fingið tað hjá øðrum.

Sjálvur havi eg havt ta gleði at hava kent Miu frá barnsbeini av, og havi havt gleði av hennara trúfesti móti okkara húsi. Ein fór neyvan sørur út aftur frá Miu, og er hetta bert eitt dømi um hjartalagið hjá Miu.

Tey vóru eisini nógv sum fylgdu henni til hennara seinasta hvíldarstað.

Takk fyri alt, góða Mia!

Óli í Tjørnustovu

100% tryggjeika?

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Tíðindaskriv frá Postverki Føroya:

P/F Postverk Føroya hevði góðar 4,2 mió. kr. í avlopi eftir skatt í 2005

Hósdagin 6. apríl 2006 hevði P/F Postverk Føroya aðalfund. Hetta er fyrsti aðalfundur eftir, at felagið varð stovnað í desember 2004.

P/F Postverk Føroya yvirtók virksemið hjá Postverki Føroya 16. desember 2005 við virkna frá ársbyrjan 2005.

Á aðalfundinum var sostatt fyrsti ársroknskapurin hjá felagnum lagdur fram.

Úrslitið áðrenn avskrivningar var 12,1 mió. kr. Eftir avskrivningar uppa góðar 3,5 mió. kr. var talan um eitt úrslit uppa góðar 8,5

mió. kr. Tá fíggarpostar og óvanligar útreiðslur eru tiknar við, var úrslitið áðrenn skatt góðar 5,2 mió. kr. Eftir skatt er talan um eitt ársúrslit uppa góðar 4,2 mió. kr. Samlaðu inntøkurnar vóru áleið á sama støði sum í 2004.

Inntøkurnar av brøvum, pakkum og filateli vóru nakað hægri, meðan munandi minking var í inntøkunum av bløðum og peningasendingum. Ein ávís minking hevur eisini verið í inntøkunum av adressuleysum sendingum.

Postverkið vinnur sær áleið

90% av inntøkunum á økjum, har skyldistænasta er áløgd felagnum.

Leiðslan metir, at úrslitið fyri 2006 verður á nakað sama støði sum í 2005.

Nevndin er fullmannað

Á aðalfundinum var nevndin afturvald. Tey, ið manna nevndina eru: Jan Danielsen, formaður, Brynhild Setberg næstformaður og Ben Arabo. Nevndarlimir valdir av starvsfólkunum eru Áslak Tausen og Korinta Jarnfoss, ið komu í nevndina eftir aðalfundin.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

2. apríl

Minus 2,3 stig og lot av suðri við onkrum kavaæli. "Polar Timmjarmiut" kom inn í morgun at millumlanda; teir hava gott og væl 300 tons inni. "Natar-naq" er á veg til Nuuk at landa; teir hava fulla last – gott og væl 550 tons, harav eru um 200 tons av japanrækjum eftir 2 vikum. Teir skulu eisini skifta fólk; tað hevur gingið óføra væl hetta tørnið hjá teimum.

Bæði "Salleg" og "Regina C" eru í Nuuk og landa, teir hava um 550 tons.

"Tarsermiut" er inni í Nuuk eftir "Helenu L", sum teir skulu hava uppá sleip til Danmarkar. "Tarsermiut" skal umvæla ymist í Danmark, nú teir skulu í dokk.

5. apríl

Minus 7,6 stig, útsynningur sunnan við kavaælingi. "Qaqqatsiaq" er í Nuuk og landar, og í morgun kom "Akamalik" inn at landa, teir hava fulla last inni.

Skeljabátarnir eru komnir aftur í fjarðarmunnarnar her á leiðum at royna. "Sonja Kiil" var inni fyrradagin eftir onkrum luti, sum teimum manglaði, og "Louise L" kom inn eftir fólki í dag. Teir royna beint norðan fyri bygðina Iterleg, sum er væl kend av færoyingum.

"Akamalik" fór nýggjan túr seinnapartin.

8. apríl

+ 1,2 stig og stilli, men tað oysregnar. "Polar Nagtoralik" kom inn í kvöld eftir einari rullu av veiri, og so fara teir suður til Nuuk, har teir skulu landa mánadagin. Tað eru 14 dagar síðani, at teir byrjaðu fiskari; teir hava verið norðan fyri 68 stig og endaðu aftur í Buðinum, og fiskiskapurin hevur verið góður, teir hava gott 500 tons.

10. apríl

Minus 5,2 stig og stilli. "Polar Amaroq" kom inn at landa í morgun. Har var alt fult, sum kundi fyllast – gott 350 tons, og teir hava verið úti í tvær vikur. "Havborg" skuldi landa í Íslandi í dag, havi eg frætt.

11. apríl

Tað eru minus 5,2 stig og stilli. "Polar Amaroq" loysti í dag kl. 11 til nýggjan túr. Skiparin, Hans Martin Høj, greiðir frá um eldsbrunan umborð á "Nanoq Trawl" náttina til 28. mars: Vit vóru klárir at fara, klokkan var um 01.00, og manningin gjørdi sjóklárt, spentu lúkur og annað aftaná lossingina. Maskinmenninir høvdu startað upp, men høvdu onkrar trupulleikar við streymtalvuni, so vit fingi nøkur black-out, men tað kemur meiri enn so fyri, at slíkt hendir. Eg fekk so at vita, at hetta fór at taka eina løtu og fór so ein túr niður á fabrikkina við

stýrimanninum, Andriasi, og tá fór streymurin enn eina ferð, og tá ljósið kom aftur, stóð nógvur svartur roykur úr maskinrúminum. 1. meistari og stýrimaðurin fóru beinanvegin at lata allar hurðar aftur og steingja alla ventila-tión, og eg fór at ringja eftir slökkiliðnum.

Slökkiliðsmenninir vóru skjótir á staðnum og sendu fleiri roykkavarar niður at slökkja, men har var so nógvur svartur roykur av øllum streymkáp-lunum, sum brendu, at teir valdu at spræna skúm niður í maskinrúmið. Tað tók um einar 2 til 3 tímar at basa eldinum.

Tað skuldi taka um ein mánaða at umvæla skipið, men teir sluppu út aftur til fiskiskap eftir at hava ligið í 9 samdøgur til umvælingar.

14. apríl

Minus 5,2 stig. Ja, hjá tykkum er summarmáladagur í dag. Tað kunnu vit ikki siga hjá okkum; apríl plag-ar at hilstast væl her á okkara leiðum, men í ár er apríl ikki tann sami sum undanfarnu ár.

Eg kann troysta meg við, at teir fyrstu kava-spurvarnir – ella snjófuglarnir, sum tit kalla tað, vóru í mínum fóðurkassa í gjár, og gamalt er, at tá er várið fyri durum.

Sum eg skilji, so liggja teir flestu trolararnir í Buðinum og royna fyri

tíðina. Fiskiskapurin er svingandi, og stóddin er tann sama. Eg havi frætt frá tveimum rækjubátum úr Eysturgrønlandi, at har eru trupulleikar við nógvum og tjúkkum ísi, so teir sleppa ikki fram at mið-unum har. Fiskiskapurin har er eisini misjavnur.

"Polar Princess", sum er á royndarveiði eftir toski í Eysturgrønlandi, hevur rokast. Ta fyrstu vikuna fingi teir gott 100 tons niður av toskaflaki. Toskurin er stórur og væl í holdum og fullur av rogni. Teir eru bert 22 mans við, og teir skera við hond, so stórur er fiskurin, sum kemur inn á dekk-ið. Og so hava teir eisini havt stór hál av upsa uppi við Angmaksalik-leiðina, og upsin er stórur og eisini fullur av rognum.

Søgur siga, at trolíð er ikki meir enn farið aftur av hekkuni, so verður hál-að aftur. Man toskurin vera á veg suður við eystaru síðu og vestur um? Tað verður spennandi at fara at fáa stóran tosk aftur á húki her um okkara leiðir; sum nú er kemur onkur hendinga toskur upp ímóti millumfiski, sum tit siga heima.

15. apríl

Í dag er dýrðarveður og –3,1 stig. "Seermisuu" kom til Manitsoq at landa í morgun, teir hava fulla last.

Fiskimannafelagið fer til Hetlands

Í dag fer felagsstjórnin í fiskimannafelagnum á eina stutta kunningarferð til Hetlands. Vit hava gjøgnum nógv ár havt samband við fiskimannafelagið í Hetlandi, og var hetta fyrst og fremst takkað verið John Goodlad, sum var skrivari í Shetland Fishermens Association í mong ár, og sum er ein kendur færoyavinur. Tað er altíð gott at fáa íblástur uttani frá, og at fara til Hetlands er sera lætt, tá farið verður við Norrönu. Farið verður hóskvöld úr Føroyum og komið verður til Lerwick tíðliga fríggjamorgun. Hetta merkir, at tað er ein heilur dagur at gera ørindi í. Farið verður úr Hetlandi aftur sunnudag seinnapart og komið verður á Havnina mánamorgun.

John Goodlad hevur fyri-

reikað eina skrá, har tað fríggjamorgunin kl. 10 verður vitjað á fiskimannafelagnum. Kl. 11 verður havnin í Lerwick vitjað, og síðan verður farið við loðsbáti at vitja Shetland Catch, sum er eitt uppsjóvarfiskavirki.

Kl. 13 verður móttøka í býráðshúsinum, har vertir verða Shetland Island Council. Kl. 14,30 verður vitjað á North Atlantic Fisheries College í Scalloway, sum er eitt slag av fróðskaparsetur fyri fisk! Leygardagin er hugsan-

in at vitja Whalsey, sum er ein lítill fiskivinnubygð ikki langt á Lerwick.

Uttan iva verður okkurt at frætta frá ferðini, og tað fara okkara lesarar at kunna lesa um í komandi blaði.

Fiskiskip í Hetlandi.

Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Deild M – Medicinsk seingjardeild Sjúkrarøktarfrøðingur

Søkt verður eftir sjúkrarøktarfrøðingi at arbeiða 0,8 tíð í skiftandi vaktum frá 1. mai 2006 ella eftir nærri avtalu.

Førleikakrøv:

- Prógv og góðkenning sum sjúkrarøktarfrøðingur.
- Fakligan áhuga innan medicinska sjúkrarøkt.
- Royndir innan økið.
- Góð samstarvsevni.

Setanartreytir:

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og Félagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar.

Nærri fæst at vita um starvið frá:

Malan Joensen, deildarsjúkrarøktarfrøðingur deild M, tlf. 455463 lokal 403, ella Jonu Nielsen, fyrirstøðukvinnu, lokal 106.

Umsókn við avriti av prógvi, autorisation skal sendast til:

Klaksvíkar Sjúkrahús
Att: Umsjónarmaðurin
FO-700 Klaksvík.

Umsóknarfreistin er 24. apríl 2006.

Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Læknaskrivari

Á sjúkrahúsinum er fast starv sum læknaskrivari fulla tíð leyst at søkja til setan 1. juni 2006. Møguleiki kann verða at arbeiða niðurstetta tíð.

Førleikakrøv:

- Útbúgving sum læknaskrivari.
- Dugir at raðfesta arbeiði, sum til tíðir er krevjandi.
- Góð samstarvsevni.
- Góður røkjuskapur.
- Teldukunnleiki.

Setanartreytir:

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum Starvsmannafelagið og Fíggjarmálaráðið.

Skrivligar umsóknir við avriti av prógvum og viðmælum skulu sendast til:

Klaksvíkar Sjúkrahús
Att: Umsjónarmaðurin
FO-700 Klaksvík.

Umsóknarfreistin er 27. apríl 2006.

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Bert 250 krónur fyri alt árið!

"Karen"

John Lassen, sum fyrr hevur havt áhugaverdar frásagnir í FF-blaðnum, hevur skrivað hesa frásøgnina um "Karen". John er 86 ára gamal, sonur "amerikanaran", Jóhannes hjá Luciu, sum var ein av okkara kendu sjómonnum.

Tá ið eg havi fingið fleiri fyrispurningar um skonnartina "Karen" úr Klaksvík, kundi eg hugsa mær at skriva nakrar endurminningar um hana.

Í bókini "Havið og vit I" eftir J. Símun Hansen, stendur á síðu 113:

"Undir krígunum 1914–1918, fór dansk skonnart, "Karen", á land í Leirvík. Í 1916 var hon útafturtikin, gjørd í stand og fór árið eftir í farmasigling, langfarsigling."

Mær er sagt, at Klavus Rasmussen stílaði fyri at fáa hana útaftur. Eg minnist nógv um hana við tað, at pápi mín var stýrimaður við henni, meðan hon var í farmasigling, og kom eg at umgangast hana nógv sum smádrongur. Eg minnist, at tá eg var heilt lítil vóru teir í útisigling, og plagdu at koma heim um jóltíðir. Tá fekk eg altíð okkurt, sum hinir dreingirnir ikki áttu, so sum luftbyrsu, matrós-klaðir og annað. Ein kassi av súreplum kom í húsið, tað var ikki heimatiltikið t.v.s. lætt at fáa hendur á.

Hetta man hava verið ímillum 1920–22. Síðani minnist eg hana soleiðis, at hon lá, eins og hini skipini um veturin, og sigldi um summarið.

Førningurin var oftast kol úr Skotlandi, viður úr Noregi ella Svearíki.

Hvussu tað var at koma umborð:

Har var ordan í, allir endar vóru væl og regluliga uppgjørdir á rætta stað. Har var einki sum bar brá av "sum best bar til". Kokkahús var á dekkinum við mastrina. Óla Jákup á Selheyggi var oftast kokkur. Hann doyði við "Ernestinu" í 1930.

Annars vóru tað ofta ungir dreingir, sum komu við sum kokkar. Konrad Joensen hevði verið kokkur við "Karen", skrivur hann onkustaðni. Vatngoymslan var eisini á dekkinum. Tað var ein øgigliga stór tunna. Tað helt eg í hvussu er. Hon var ikki rund, sum aðrar tunnur. Hon var fýrhýrnt, men hornini vóru avrunðað. Redningsbáturin stóð ímillum mastrarnar, men bleiv fluttur meðan teir lossaðu. Frammanfyri aftaru mastrina stóð spælið. Tað var eitt vanligt spæl, eitt kast hvørjumegin.

Sum skilst, so hevur manningin avhendað farm-

Skonnartin "Karen".

in um stokkin. Tá tað var ein kolalast, var fólk úr landi í lastini. Stýrimaðurin var lúkumaður, báðir matrósarnir vundu spælið. Á brúnni stóðu menn við trillubørsum sum tóku eitt mál. Tær blivu so trillaðar niðan í kolgarðin, sum var sunnanfyri handilin.

Umframt redningsbátin, hevði "Karen" eina lítila jollu. Hon var fløt aftan og hevði eina ár at vrikka við. Tann kynsturur lærði eg ongantíð. Seinni høvdu teir ein páhangsmotor; tað mundi vera ein tann fyrsti sum kom í Klaksvík.

Teir, sum sigldu við sum matrósar, vóru oftast út at sigla. Fyri at nevna nakrar: Óli Syderbø úr Kunoy, Danial Olsen úr Vestmanna (sonur skiparan), Jákup Pauli úr Hvannasundi, Alfred í Búðum og nógvir aðrir. Sostatt kundi hon roknast sum eitt skúlaskip.

Hvussu siglingin gekk mundi vera misjavnt. Skipið var jú eitt seglskip, so tað kundi bæði ganga skjótt og seint.

Tá ið teir fóru av Klaksvík, frættu vit onki, fyrr enn teir fóru til dómis úr Leith. Tá kom fjarrit til reiðaríð. Tá vit so komu til handils fingur vit at vita, at teir vóru á veg. So mátti veður og vindur sær ráa.

"Vejrmelding fra Nordsøen"

Hetta var eitt skjal sum telefonstöðin tók ímóti nakrar ferðir um vikuna, og hon setti tað í talvuna, sum var úti í Klaksvík og seinni við gamla kirkjugarð. Tað plagdu vit at lesa. Vit plagdu at rokna við einari viku áður vit

fóru at vænta teir.

Einaferð minnst eg at pápi kom mitt á nátt, vit høvdu ikki vænta hann tá. Her hevði verið blikalogn eina heila viku. Teir vóru komnir inn á fjørðin og dattu í stillu. Teir settu jolluna út, settu Niels í Horni á land undir háskúlanum. So kom hann til gongu um hálsin oman til Gudda í Víkum, og so teir við Havfrúnni at sleipa teir inn. Hetta var skjót og góð reisa.

Ringur túrur

Pápi mín tosaði sjáldan

um ringar túrar, honum dámdi best at siga frá skjótum og góðum túrum.

Hann greiddi frá einum túri, tað var tá ið teir vóru í útisigling. Teir lógu í København og ætlaðu at fara heim. Tá kom boð um at teir skuldu fara ein túr afturat.

Poul Laksáfoss var við. Hann ætlaði sær at giftast, og bað tí lova sær heim við einum suðuroya skipi, sum hevði motor. So kom boð um at túrurin var avlýstur. So var rigga til at fara heim. Teir fingur góð-

an byr og vóru á Klaksvík áður enn Poul.

Bert ein ringan túr, hoyrði eg hann onkuntíð tosa um, tá hann var vorðin gamal. Tá man ikki hava staðið væl til. Tað var ein túrur úr Leith til Føroyar. Tá teir sigldu norður við Skotlandi fall barometrið nógv. Allir vitar, teir sigldu framvið, høvdu veðurkúluna uppi, tað var ikki gott tekin.

Hann vildi sleppa at ankra upp undir Hetlandi, men skiparin vildi sleppa norður um. Teir komu í ódnarveður. Seglini skrædnaðu, og teir drivu til Norra. Her var eisini ódnarveður. Boð vóru send til Hetland. Har høvdu teir ikki verið, so vónirnar vóru ringar, tá fjarrit kom úr Norra. Soleiðis var farmasigling fyri áttati árum síðani.

"Karen" gjørdist fiskiskip

Í 1929 var motorur settur í "Karen", og hon var nýtt til fiskiskap. Nú var áhugin minkaður fyri henni.

Tað man hava verið Kristoffur á Hædd, sum hevur ført hana. Mær er sagt, at tá teir komu heim um heysti í 1931, var handilin stongdur. Tað vóru ringar tíðir fyrst í tredivinum og heimskreppa. 4. juni 1932 keypir Elias Sørensen (Líggjas í Fugloy) hana á tvingsils-sølu. Hann man hava haft hana í 1933.

Í 1934 keypir Símun Hansen (Símun í Vági) hana. Nú kom eg aftur í samband við hana við tað, at eg arbeiddi har. Símun man hava haft hana í 2 ár. Tí í 1936 er Sjóvinnubankin eigari á

skipinum. Í 1936 fer hon til Grønlands við Kaj Johannesen sum skipara.

Í bókini "Havið og vit I" stendur á síðu 113:

"Í nov. 1936 fór "Karen" á land í ódnarveðri á Kaldbaksfirði."

Hvar hon hevur verið frá 1-11-1936 veit eg ikki. Men eitt av krígsárunum 1942–43 kom ein motorbátur av Strondum sleipandi við henni á Klaksvík. Tá sá hon ikki gott út. Hon hevði tvær mastrar og spryt, men skipið var tað sama. Mær rann í hug skemtivísuna *"I Amsterdam i Holland der ligger en brigg, slidt på sejl og slidt på rigg."*

Her bleiv hon riggað til, men bert so mikið, at hon kundi klára seg til Íslands við berum seglum. Íslendingar høvdu keypt hana. Undir krígunum var tað so, at viður og annað var skamtáð. Viður fekst bara til ábøtur, og tí keyptu íslendingar hana. Jústinus í Oyndarfirði skuldi føra hana til Íslands. Hann kom úr Oyndarfirði við fleiri oyndfirðingum. Teir skuldu sigla hana yvir, og so fáa arbeiði har yvri. Tá hon var reinkað og riggað, var at bíða eftir byri.

So ein sunnumorgun, frískt lot av landsuðri, kom Kvikkur (gamli). Hann sleipaði hana út á oyggjar. Hetta man hava verið síðsta skip, sum er farið av Klaksvík við ongum motori við kós ímóti Íslandi.

Hetta var undir krígunum, so har var einki samskipti loftvegis. Tað man hava verið ein avtala at fjarrit skuldi sendast, tá teir fóru úr Føroyum. So skuldi skip koma ímóti

"Karen" var reidd út úr Klaksvík, sum vit síggja á hesum málningi. Hann er málaður av Magnu Auðunsson, sum er dóttir Onnu og John Lassen. Magna hevur annars málningaframsýning just í hesum døgum. Hendan málningin fekk FF í gávu frá Klaksvíkar Útróðrarfelag, tá FF fylti 90 ár í 2001.

Menninir á myndini eru fremst frá vinstru: Dánjal Olsen úr Vestmann (sonur skiparan) og Jóhannes Lassen. Og aftanfyri stendur Alfred Jacobsen í Búðunum. John sigur annars at hann heldur at myndin er tikin í Aberdeen, men hann er ikki sikkur.

teimum og sleipa teir til lands.

Úti á oyggjum var hon yvirlatin til sín sjálvan. Nú kendi hon hálvgløymdar ræsur. Sum Mikkjal á Ryggi eisini kvøður: "Á aldurðóms árum hon sýndi prógv, at onkuntíð mundi hon duga". Hon var við Portlandi áður enn skip fór úr Vestmannaoyggjum, hagar hon skuldi.

Tá ið eg, nøkur ár seinni, sá "Karen" aftur, hevði hon brúgv, stóran motor, dávidar við nótá-

bátum og snurpinót, tá var hon í tí íslenska sildaskipaflotanum. Men eftir kríggi kom hon aftur til Føroyar. Tað var Christ-an Holm Jacobsen ið keypti hana, og hevði hana á sildaverksmiðjuni á Langasandi í Kollafirði. Tá stóð hon á botni uppi við bryggjuna har. Eg kendi nógv aftur. Har endaði hon siglingina.

"Nú viðurin longur ei varar" (Mikkjal á Ryggi).

Pápi John, Jóhannes "amerikanarin", var eisini við Karen. Her sæst hann saman við konu síni Malenu.

Her sæst John saman við konu síni Onnu.

SKIPAFTIRLITIÐ
FAROESE MARITIME AUTHORITY
MINISTRY OF FISHERY AND MARITIME AFFAIRS

Tvey skipaeftirlitsfólk

Skipaeftirlitið søkir eftir tveimum skipaeftirlitsfólkum, einum verkfrøðingi og einum skipsførara.

Skipaeftirlitið er skipað sum deild í Fiskimálaráðnum, men virkar dagliga sum sjálvstøðugur stovnur, við skrivstovu í Miðvági. Skipaeftirlitið arbeiðir saman við klassafeløgum og øðrum undirveitarum um eftirlit við skipum og bátum. Tætt samskipti er við vinnuna í hesum sambandi.

Størvini sum skipaeftirlitsfólk umfata í høvuðsheitum arbeiðið á skrivstovuni í Miðvági og nakað av arbeiðið uttanfyri skrivstovuna.

Verkfrøðingurin

Starvið hjá verkfrøðinginum inniber í høvuðsheitum hesar uppgávur:

- góðkenning av tekningum í sambandi við ný- og umbyggingar
- onnur málsviðgerð og uppfylging
- eftirlit við skipum og bátum
- eftirlit við góðkendum glasfíburverkstøðum
- uppbygging av skipanum
- luttøka í tvørgangandi uppgávum á Skipaeftirlitinum, undir hesum verkætlanum

Førleikakrøv:

til starvið krevst útbúgving:

- sum skipsverkfrøðingur
- ella sivilverkfrøðingur
- ella annar verkfrøðingur, sum er serkønur innan sjóvinnu
- góð evni at samskipta á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli

Í starvinum er møguleiki at fáa eftirútbúgving innan viðkomandi arbeiðsøki og verður kravt, at viðkomandi luttekur í eftirútbúgvingum har tað er neyðugt fyri at røkja dagligu uppgáurnar.

Setanartreytir:

Starvið verður lønt sambært avtalu millum Fíggjarmálaráðið og Føroya verkfrøðingafelag.

Setanarøkið fevnir um Fiskimálastýrið og stovnar undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í lötuni er Skipaeftirlitið í Miðvági.

Tann, ið settur verður, má tí kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir saman við avriti av prógvum og møguligum viðmælum skulu vera Skipaeftirlitinum í hendi í seinasta lagi 26. apríl 2006, kl. 14.30. Umsóknir skulu sendast til:

Skipaeftirlitið
Postsmoga 26, 370 Miðvágur

Skipsførarin

Starvið hjá skipsføraranum inniber í høvuðsheitum hesar uppgávur:

- eftirlit við skipum, bátum og trygdarskipanum
- viðlíkahald av formularum til skipsskjøl
- uppbygging av viðlíkahalds- og trygdarskipanum til fiskifør
- luttøka í tvørgangandi uppgávum á Skipaeftirlitinum, undir hesum verkætlanum

Førleikakrøv:

- til starvið krevst útbúgving sum skipsførari við sjóvinnubrævi sum skipsførari, STCW II/2
- teldubrukari við góðum kunnleika til MS-office forritini
- góð evni at samskipta á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli

Kravt verður eisini, at umsøkjari hevur fimm ára royndir sum skipsyvirmaður.

Fyrimumur er, um umsøkjari hevur kunnleika til góðskustýring (kvalitetsstýring) ISO 9000, ISM og ISPS.

Í starvinum er møguleiki at fáa eftirútbúgving innan viðkomandi arbeiðsøki og verður kravt, at viðkomandi luttekur í eftirútbúgvingum har tað er neyðugt fyri at røkja dagligu uppgáurnar.

Setanartreytir:

Starvið verður lønt í 8. flokki í sáttmála millum Starvsmannafelagið og Fíggjarmálaráðið, haraftrat verða veittar 3.000,- kr. í viðbót um mánaðin fyri álagt úrtíðararbeiði í upp til 35 tímar um ársfjórðingin.

Setanarøkið fevnir um Fiskimálastýrið og stovnar undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í lötuni er Skipaeftirlitið í Miðvági.

Tann, ið settur verður, má tí kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verða umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

70 ár síðan fyrsta kokkaskúlan

Sum kunnugt hava vit í mong ár havt eina kokkaskúla í Klaksvík, har nógvir kokkar hava fingið út-búgving. Men tað, sum kanska er minni kent, er, at fyrst í 60-unum høvdu vit eitt virkið kokkafelag. Hetta felag gav út eitt kokkablað, sum kom út nakrar ferðir árlig – so vítt vit duga at síggja kom tað út í trý ár. Menninir aftanfyri vóru t.d. Erik Olsen og Haldor Holm.

Í blaðnum vóru uppskriftir og annað av áhuga fyri kokkayrkið, og í einum av teimum seinastu bløðunum var eisini ein grein um eina ætlan at gera eina føroyska kokkabók. Tíverri hendi ikki meira í so máta tá. Her var eisini onkur stuttlig søga, sum at manningin á "Nornagesti" hevði spælt fótbólt móti einari íslenskari manning á Akureyri, og "okkara menn" vunnu 4-2.

Tey allarfægstu munnu tó vita, at vit longu mitt í 30-unum høvdu eina kokka-útbúgving. Maðurin aftanfyri var Joen Pauli Poulsen, vanligi kallaður Palle-Bager. Hansara søga er lýst í grein Dimmalætting í 1991. Greinin er skrivað av Pól á Kletti í sambandi við hansara 90 ára føðingardag, og taka vit nakað burtur úr hesi grein.

Palle var ættaður úr Norðragøtu. Foreldrin vóru Jóan Pauli og Elsa í Polliða. Pápin doyði við fyrsta gøtuskipinum "Tulip" í 1904, tá Palle bert var 3 ára gamal. Nærri er greitt frá hesum, og annars ættini hjá Palla, í okkara blaði nr. 329. Teksturinn finst á okkara heimasíðu: www.fiskimannafelag.fo

Elsa sat eftir 32 ára gomul við 4 børnum. Hon hevði lært at baka, og hon bakaði fyri handlar í Klaksvík og í Vági, hagar tey fluttu eftir, at pápin var deyður. Palle var henni til hjálpar og hetta var helst eisini neyðugt fyri at húskið skuldi hóra undan. Í 1915 fer Palle til skips við "Sunbeam" og Gunnar Danielson sum skipara, og seinni við "Mariu" hjá Th. J. Vilhelm – Tummas við Kráir. Palle fór veruliga fyrst í bakaralæru hjá mammu síni, og síðan hjá N. J. Mortensen á Tvøroyri.

Í 1924 fer hann at arbeiða hjá Frants Restorff í Havn, og so fer hann undir sjálvstøðugt bakaravirki í Havn í 1931. Hetta gav ikki nógv at byrja við, men sum frá leið gekk tað heilt væl. Men seinni aftur

Palli og konan Anna, sum var ættað av Velbastað.

gekk tað kortini ikki, tá tíðirnar gjørdust verri aftur, og Palle flutti niður til Danmarkar í 1954.

Fekk hugskotið umborð á "Ananu"

Palle hevði heildagsskúla í leigaðum høli í Havn. Fyrst hjá Guttorm Poulsen og síðan hjá Johs Klett. Skúlin bygdi á føroyskt støði. Palle savnaði nakrar uppskriftir, sum hann í 1939 gav út sum kokkabók "Matgerð umborð á føroyskum fiskiskipum".

Frá miðjan tríatiárunum og fram til seinasta kríggj vóru tað ikki so fáir kokkar, sum høvdu fingið út-búgving frá Palla. Nakrir hildu fram í Danmark og komu seinni at sigla sum hovmeistarar við størri ferðaskipum.

Um hvussu Palle fekk hugskotið at fara undir kokkaskúla greiðir hann frá, at í 1935 var hann í Grønlandi við móðurskipinum "Anana" sum 1. kokkur. P/f Uvak reiddi hana út. Hon fór við føroyskum útróðrarbátum og tók veiðuna frá teimum umborð. Vit hava greitt nærri frá "Ananu" í samrøðu við Sverra Mortensen av Argjum, sum var við sum kokkadrongur. Hansara frágreiðing finst á okkara heimasíðu, blað

nr. 321 og nr. 322.

Ein av teimum, sum vóru saman við Palla við "Ananu", var tann meira enn 90 ára gamli Arnold Jespersen av Tvøroyri, sum eisini átti sítt íkast í umrøddu frásøgn um "Ananu". Hann greiddi m.a. frá, at ein dagin skuldu teir gera ikki færri enn 600 knettir! Hetta setti krøv til kokkin.

Arnold greiðir frá, at tá farið varð avstað, varð hildið mæti umborð. Palle var – eins og Arnold – virkin í brøðrasamkomuni, so Palle luttók á hesum mæti við sangi, tí røddina hevði hann góða. Palle og Arnold blivu beinanvegin góðir vinir, og Arnold sigur, at Palle var sera hugnaligur maður at vera saman við.

Annars kendi Sverri Mortensen eisini væl Palla, tí kona hansara arbeiðdi í matstovuni hjá honum undir kríggnum. Hetta var eitt sera lívligt hús við nógvum tónleiki, og her komu eisini nógv fólk. Undir kríggnum var tað sjálvsagt eisini nógvir bretar, sum komu har.

Sum kokkur skuldi matgerast til eitt rættiliga stórt mannskap – einar 160 mans. Palle segði, at hann lærði nógv av hesum túri og fekk upp aftur meira at hugsa um, tá hann sá tørvin á góðum

og nærløgðum kokkum. Heimafturkomin er tað, at hann fer at hugsa um kokkaskúlan, tí eingin av teimum, sum vóru umborð á føroysku fiskiskipunum, høvdu lært nakað.

Var framburðsmaður

Palle hevði henda skúlan trýggjar vetrar fyri fyrra heimbardaga og hann undirvísti við tí tilfari, hann kundi fáa fatur á, mest slíkum sum hann evnaði til sjálvur.

Næmingarnir rindaðu sjálvir læruna. Palle søkti um stuðul til rakstur, men var longu givin, áðrenn nakar peningur var játtaður. Ein lítlan styrk fekk hann tó, tá hann læt kóki-bókina prenta.

Ein eldri havnarmaður segði um Palla Bager, at hann var ein sannur pionerur. Hann hevði bakari, og eina tíð undir kríggnum hevði hann eisini matstovu. Hann var tann fyrsti, sum seldi mat út á gøtuna, so sum heitar pylsur, ís, frukt og sodavatn. Hetta gjørdi hann á Ólavssøku og eisini til fótbóltsdystir. Hann var eisini tann fyrsti, sum seldi ís. Hann hevði eina lítla ísmaskinu at vinda og hann hevði eina sölubúð, sum kundu flytast, t.d. stóð honuttanfyri Sjótleikarhúsið á Ólavssøku. Hann var eisini fyrsti bakarin, sum eftir kríggj fekk oljufýring til bakaríð.

So sigast kann, at Palle á mangan hátt var framm-anfyri sína tíð.

Kokkabókin

Sum nevnt gav Palle í 1939 út eina kokkabók serliga ætlað føroyskum fiskiskipum. Í fororðinum skrivar hann:

Í mong ár hevur verið tosað um, at kosturin umborð á fiskiskipum okkara ikki var sum hann

Palli Bager, 90 ára gamal.

átti at vera, og er tí neyðugt at fáa eina broyting. Tað krevst at manningin fær góðan og væl tilgjørdan kost tær latur-nar, teir kunnu loyva sær at skaffa.

Uttan at nerta við, hvat kokkarnir fáa av tilfari á teimum ymsu skipunum, skal bert vera sagt, at meðan hin óroyndi kokkurin lítið og einki fær burtúr sjálvstí besta tilfari, kann ein dugandi kokkur gera mangt, væl og nýtiligt, so ikki nýtist at fáa uppí saman.

Fýra ár eru nú umliðin, síðan byrjað var við kokkaskúlanum í Havn. Næmingarnir hava tikið væl undir, og ætlanin er tí at halda áfram við kokkaskúlanum á hvørjum ári.

Við hesi bók, ið verður nýtt sambært kokkaskúlan í Havn er ætlanin at

veita leiðbeining í vanligari matgerð umborð í skipi. Eftir teim fylgjandi uppskriftunum kann eina gera góðan, ódýran og hóskað mat, og vónandi verður bókin til nyttu, hvat tí dygdargóða og økonomiska viðvíkur.

J. P. Poulsen

Kokkaskúlin kom ikki at halda áfram eftir at bókin kom út. Orsøkirnar kenna vit ikki. Kanska hevur bardagin spælt inn. Men hansara sjónarmið um kokka-útbúgving og matgerð eru eins viðkomandi í dag, sum tey vóru tá fyri 67 árum síðani.

Kokkabókin er 23 síður, og her eru 58 uppskriftir, líka frá saltkjøti til tesnitter. Vit fara at endurprenta nakrar av uppskriftunum. Hevur onkur áhuga fyri bókin í síni heild kann hon fáast frá okkum.

Í 1924 fer Palle at starvast í bakarínum hjá Frants Restorff í Havn. Her eru nøkur starvsfólkuttanfyri bakaríð. Maðurinuttast til høgru er Palle.

Handilin við Misá í Vági. Her byrjaði Palle at ganga móður síntil handa í bakarastarvinum.

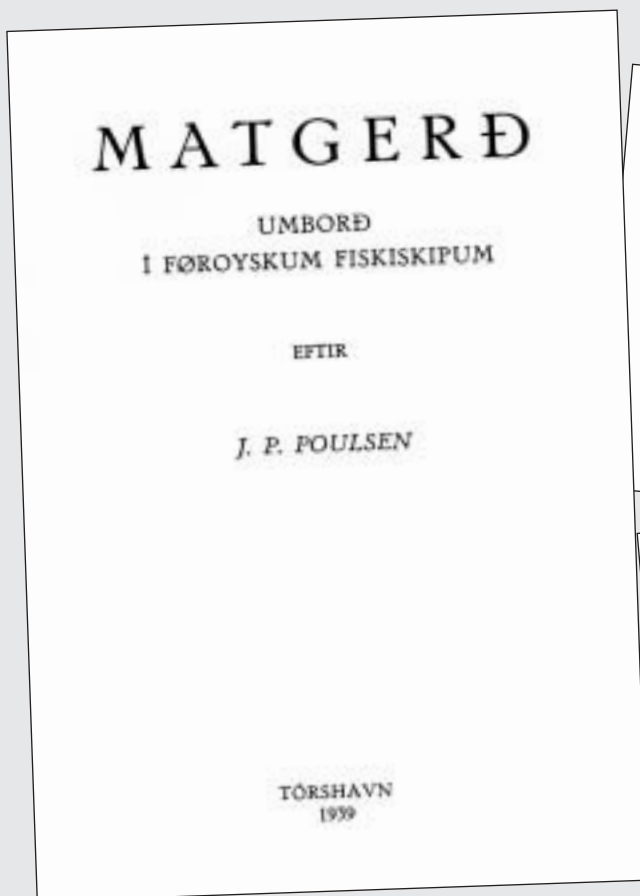

Her hevði Palli Bager kokkaskúlan

Her hevði Palli Bager bakarí.

Uppskriftir úr bókini “Matgerð” hjá Palle-Bager

Útvatning av klippfiski.
Skal kókaður klippfiskur kunna setast á borðið sum ein vakur, hvítur rættur, ið smakkur ar væl, so hevur tað stóran týdning, at hann verður útvatnaður uppá rættan máta. Klippfiskur á vatni í 2–3 samdøgur. Vatnið má verða skift uzín verða væl skolaður, aðrenn nýtt vatn verður latið á hann. Aðrenn hann verður kókaður, má skræðan verða væl skavað. Hon skal helst verða sitandi á, meðan fiskurin kókar; men um ein vil, kann hann skilja hann frá, aðrenn borðreitt verður. Nærri uppskrift fylgir við her.

38. Súreplaspán.
10 l av vatni, ¾ kg av turkaðum súreplum, 1½ kg av melis, ½ kg av eplamjeli. Súreplini verða kókað moyr. So verður sukurið latið í. Eplamjelið verður rørt út í kalt vatn og gjørt út á. Súpanin verður litað reyð, og eitt sindur av ediki kann latast í, um tað er neyðugt.

23. Klippfiskur espagnols til 16 manns.
20 leykir verða hakkaðir og kókaðir moyrir í 700 g av margarini saman við 10 laurberbløð, um. 8 kg av klippfiski, skilt sundur í bitar, verðurampað 20 min. í margarini. Laurberbløðini verða skild frá. Eitt sindur av hakkaðbløðini verður dismað út yvir um persilla og pipari verður dismað út yvir fiskin. Passaliga nógv av citrónsaft verður latið í. Fiskurin verður borðreiddur við kókaðum eplum, skorin í flisir og steikt í margarini í skuffuni.

9. Kjøtkøkur til 16 manns.
8 kg av neytakjøti ella saltkjøti (sum má vera væl útvatnað, minst í tvey samdøgur), 1 kg av mjøli, 2 l av mjólk ella vatni, salt, pipar og 6 leykir. Kjøtið verður málid tvær ferðir, mjølið, mjólk, leykirinir og kryddarið verður latið í farsid, sum so verður knøðað, inntil tað er seigt. Síðani verður tað við eini skeið evnað til kjøtkøkur, sum allar mugu vera eins; steiktur brúnar í palmín. Verður borðreitt við margarinsmelti ella brúnari sós. Eplir aftur við.

24. Plukkfiskur a la Bechamel til 16 manns.
Ein góð, ikki ov tjúkk mjólkasós verður gjord av ½ kg av margarini, ½ kg av mjøli og 4½ l av mjólk. Í hesum verður varliga heitað 2½ kg av eplum, skornum í fyrkantar, 2½ kg av pilkaðum klippfiski, ½ kg av skoldaðum rosinum. Sinoppur, salt, pipar og sukur verður latið í plukkfiskin, so tað smakkur passaliga at.

Eitt lítið vet um skynsama orku og Eiðisvatn

Vatnorka kann fremjast skilagott við lítlari umhvørvisávirkan. Hon kann eisini í ólukkumát gerast minni skilagott.

Dømi um tað seinna er útbyggingin við Eiðisvatn. Framhaldandi verður drivið á eftir sama leisti, og ikki verður helmað í fyrr enn vestara síða av Skálafjørðinum eisini er turløgd og vatnið ført norður til Eiðis við 100 metra hæddarmissi á vegnum.

Men vatnið eigur sjálvandi at renna út á Breiðásandi sum tað altíð hevur gjørt. SEV, landsmyndugleikin, Yvurfriðingarnevndin og allar kommunur í landinum hava til fánýtis roynt at uppheva tyngdarlógina á Eiði, tí nærum dupult so nógv orka kundi fingist burtur úr Norðureysturoy, og sam-

stundis havt Eiðisvatn nærum órørt, og árinid á eitt nú Funningsfjørð minkað munandi.

Av tí at SEV avskrivur – eisini vatnorku – yvir einans 6 ár, so kann tíðin nú vera komin til at venda aftur til at byggja út í hæddini og reetabla Eiðisvatn. Verandi útbygging kann síðani gerast ein reservi til at nýta um øll globala orkuveitingin dettur niðurfyr einaferð.

Aðra útbygging í vatnorku eigur SEV ikki at sleppa at gera fyrr enn fortíðar syndir eru sónaðar á Eiði.

Vindur, vatn og vetni
At nýta olju til 95% av orkuveitingini er sera ótrygt í framtíðini.

Ikki er hugaligt at trúgva keðiligum prognosum,

men í hesum føri er avgjørt skilabest at saðla um so langt figgjarvánirnar loyva okkum.

Ein háttur kann vera at útbyggja vindorku, sum umvegis vetni kann brúkast í motorverkunum.

Heldur ikki mugu vit gloyma alla røsluorkuna í sjóvarfallinum. Vit noyðast at vera við nú nógvir verðinskonsernir kappast um at sleppa at gera fullskala royndir í smáum samfeløgum.

Eisini kann SEV selja ódýrari streym til hitapumpur, ið kunnu margfalda kwh kanska 4 ferðir.

Og so er tað at læra fólk at spara. Har er nógv at heinta. Eisini at hava bíligari streym um náttina.

Ein leið til betri SEV-rakstur kann vera at velja Stýrið og Umboðsráð bein-

leiðis av brúkarunum, so leiðis at vit fara frá hasum demokratinum eftir kubanskari fyrmynd.

Á eløkinum er nóg mikið at triva í hjá hugaðum fólk. Tí eiga vit sum skjótast at privatisera elveitingarøkið, men menna og viðlíkahalda undirstøðukervið – eins og landsvegir.

Heitt verður á SEV um alment at gera viðmerkingar á elveitingamótinum. Eitt nú við at svara hesum fáu reglum.

Eg havi fyrri rættiliga nógvum árum síðani skrivað vinaliga til SEV um at sleppa at knýta vindmylnu inn á netið. Men – enn er onki svar komið. Tað kann ikki vera rætt og fólkaraðisligt.

Hanus Vang

Verkstova um íverksetaraportal

Mikudagin 5. apríl skipaðu Vinnuhúsið, Menn-ingarstovan, Mentamálaráðið og Vinnuhúsið fyrri verkstovu um íverksetaraportal í Vinnuhúsinum. Semja var um at arbeiðt eigur at vera víðari við hesi verkætlan.

Á verkstovuni vóru umleið 20 fólk. Hesi 20 fólkini vóru umboðandi figgingarstovnar, kommunur, grannskoðaravirkið, fyrirtøkur og íverksetarar. Á verkstovuni var m.a. arbeiðt við hvørji krøv luttakararnir seta til ein slíkan portal, á hvønn hátt skilabest kann farast undir hetta arbeiði, umframt hvussu figgingin av einum slíkum portali skal fáast til vega.

Luttakararnir á verkstovuni vóru sera jalig, og nógv góð hugskot vóru um, hvussu tilgongdin við einum slíkum portali skal skipast. Í næstum fara stigtakararnir til verkstovuna at gera eitt uppskot um, hvussu farast kann í gongd við hesa verkætlan.

Eitt upplivils í mínum barnaárum

Tórir Andreassen er royndur fiskimaður. Hann er eisini av kendari fiskimannaætt. Pápin, Hjalgrim, var ein av teimum kendu brøðrunum við hesum eftirnavni av Norðskála. Tórir hevur skrivað hesar hugleiðingar frá eini hending, tá hann var 5 ára gamal.

Tað man hava verið í 1947. Vit búðu úti í Grøv í Klaksvík. Pápi hevði bygt sær ein lítlan bát. Hann var umleið 3 metur langur, flatbotnaður og spískur í báðum endum. Bátur-in var hentur á víkini og gav mangan feskan bita. Eitt skifti hingu uml. 700 greipur undir veggnum og undir brúnni um Gravará. Góður terri var undir brúnni, tí har var altíð trekkur av ánni.

Hesa ferðina eg skal siga frá, hevði pápi sett fyra gørn út fyri Túgvusteini, sum er innanvert Norðoyri, skamt frá bøgardinum. Bátin hevði pápi drigið upp innanfyri lendingina á Oyri, soleiðis at tað bleiv styttri at rógva, tá gørnini skuldu dragast aftur. Eg var fimm ára gamal og hevði verið mangan túrin á floti við pápa. Hetta var bæði at dyrgja, og at taka gørn upp, sum tað eisini var kallað.

Líkamikið, eg varð vaktur mitt á nátt at koma við at bjarga gørnunum. Vit gingu út til Oyrar og høvdu vindin í andlitið á veg út. Tað var ikki so

Tórir Andreassen.

nógur vindur, men tá vit koma oman á lendingina sást, at óró var í sjónum. Pápi fór við bátinum, meðan eg var eftir. Tað gekk væl at koma frá landi, og tað vardi ikki leingi til hann var aftur. Men útvíð ein tíma hevur tað óivað tikið. Hann hevði drigið tvey av gørnunum. Tey blivu tikin uppá land. Ikki var nógvi, tað mesta var tari. Pápi fór síðan avstað aftur, men tá

Tórir teknaði til okkara ársfrágreiðing fyrri 2003. Henda myndin hevur eitt sindur av sambandi til hesa frásøgnina.

líkasum øtlaði hann veðrið. Eg gekk har og mól aftur og fram eftir bakk-anum. Inn móti Álvheyggi, sum er nakað inn frá lendingini, og út aftur. Myrkt var og vánaligt sýni, so eg sá einki. Tað dró út, og eg gjørdist bangin um pápa.

Um hetta mundi gingu vit eftir mjólk hjá Jóan Karl Høgnesen, bónda á Norðoyri. Har kom eg dagliga. Bangin, sum eg

var, gjørdi eg ikki mætari enn at fara niðan til teirra eftir hjál. Tá eg kom til dyrnar, kom eg í eina tvístøðu. Eg vildi fegin hava hjál, men vildi samstundis ikki órógva fólk á miðjari nátt. Endin var at eg bankaði stillisliga á hurðina. Havi óivað hugsað, at um nakar var vakinn, so varnaðist viðkomandi meg. Men har kom eingin. Hevði tað verið stilt og gott veður, hevði tað

óivað verið annarleiðis. Eg fór síðan oman aftur móti lendingini. Tá sá eg pápa koma inn móti landi. Nú var sjógvurin nóg versnaður, so ikki var lætt at lenda sum umstøðurnar nú vóru. Í tí pápi kemur inn móti lendingini kastar hann mær fanglínuna. Eg taki hana, og í sama bili kemur ein fylling. Hon lyftir bátin stevnirætt við pápa og gørnum upp um kantin

og langt inn á lendingina. Eg renni undan, meðan eg togi í línuna. Pápi loypur úr bátinum, og báðir halda eftir, meðan tað fjarðar út aftur. Soleiðis kom bátur-in langt uppá turt í hesi fylling, sum var tann einasta sum náddi yvir kantin á lendingini, meðan vit vóru har. Ikki bleiv tosað um tað. Men eg trúgvi at Harrin rætti eina hjálpanði hond hesa myrku nátt á lendingini á Norðoyri í 1947.

Pápi segði mær seinni, at sjógvur var komin í bátin og hann hevði oyst við øðrum stivlanum.

Seinni fluttu vit úr Grøv norður á Kósina at búgva. Tað fyrstu tíðina gingu vit dagliga út til Oyrar eftir mjólk. Ikki var tosað um, hvussu langt tað var. Ágot systir, sum í aldri er næst mær, slapp eisini hesi ørindi, men tíbetur komu vit seinni at fáa mjólk á grannalagnum.

Vit takka Tór fyri hesa fittu frásøgn. Hetta er neyv-an slíkt sum 5 ára gomul børn vanliga uppliva í dag.

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismissnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Útlongsul av Skipanesi:

Thomas fór til
Suður Georgia

Vit hava í tveimum undanfarnum bløðum havt frásagnir um systkini í Ytstahúsið á Skipanesi, børnini hjá Lenu Jákup og Johannu Malenu.

Hendan frásøgnin fer mest at snúgv seg um sonin Thomas, og er hon fyrst og fremst grundað á tað, sum sonur hansara Valdemar greiðir frá:

Pápi mín Thomas Jacobsen var føddur á Skipanesi í 1876. So ringar vóru umstøðurnar heima á Skipanesi, at tá hann var 10 ára gamal mátti hann fara út at arbeiða og fór hann til Lassen Weihe á Selatrað. Á Selatrað verður pápi eisini konfirmaður. Tá ið hann er í kirkjuni, er hann í klæðunum hjá Andreas Weihe, sum var nógv eldri enn pápi, so klæðini munnu helst hava verið nakað stór uppi á honum.

Síðan fór hann til Norðragøtu at búgva, har hann kom at vera í Blásastovu, har tað nú er fornminnissavn. Blásastova er næsta grannahús til Mortanstovu, har systir Thomas giftist inn. Har fekk hann tað gott. Hann kom eisini seinni at búgva í Gøtu, og gjørdist eisini limur í kommunustýrinum.

Tá Jóan David pápa-beiggi bygdi úti á Fløtum í Norðragøtu, stóð pápi fyri byggingini. Hann hevði nevniliga lært at smíða í Mikladali, har hann fann ta fyrru konuna. Jóan David hevði keypt so nógv tilfar, at nógv var til avlops, tá hann var liðugur. Pápi bygdi tískil upp í av-lopstilfarinum. Fyri at fáa timbrið at strekkja betri kloyvdi hann plankarnar, og hetta riggaði væl.

Í 1909 flytur hann yvir aftur á Skipanes, og fer at arbeiða í smiðjuni á bedingini á Skála. Tá var eingin vegur, men tað lá væl

Tummas, føddur 1876 og deyður 1947.

fyrir at fara um fjørðin í báti.

Til Suður Georgia

Í 1913 tekur hann eitt stig, sum sjálvt í dag vildi verið hildið at vera stórt. Hann fer til Suður Georgia, sum er ein partur av Falklandsoyggjunum, sum liggja út fyri Argentina. Har arbeiðdi hann á eini hvalastøð. Tá ið bretska flotin í 1982 fór til Falklandsoyggjarnar at taka tær aftur frá Argentina, sum hevði hersett tær, var South Georgia fyrsta landi teir tóku aftur. Hetta er nærur so langt burtur úr Føroyum sum tað kann vera.

Tað var jú soleiðis, at

norðmenn høvdu stórt hvalaveiðuvirksemi í Suðurishavinum. Hetta var jú langt heimanífrá, so teir bygdu hvalastøðir har á leiðini. Í 1904 bygdi skiparin Carl Anthon Larsen eina hvalastøð í Grytviken, og hví hon kom at eita so liggur næstan í navninum. Víkin var formað sum ein grýta. Øll útgerðin til støðina varð sigld allan tann langa teinin úr Sandefjord, sum var hvalahøvudsstaðurin í Noregi tá.

South Georgia er 4.000 ferkilometrar til støddar. Her býr einki fólk fast nú. Hóast hetta er ein partur av Falklandsoyggjunum, liggur henda oyggin

1.300 km hagani. Meira enn helvtin av oynni er fjald av kava. Tað sigst, at tað vóru aðrir føroyingar, sum fóru til South Georgia at arbeiða. Um nakar veit um nakran av teimum at siga, høvdu vit fegin viljað frætt.

Pápi fekk arbeiði her gjøgnum Salvesen í Leith. Skipið hann fór við kallaðist "Kurunda", og tað tók ein mánað at sigla til Suður Georgia. Teir fóru eisini inn í Afrika eftir monnum, sum skuldu arbeiða á hvalastøðini.

Hesir seks menninir, sum komu umborð í Afrika, vóru mettir at vera hálvavegna villir, so kokkurin gav teimum bara onkran mat upp í eina spann, og úr henni ótu teir við hondunum.

Men so ein dagin gav kokkurin einum av teimum skaffigreiður, t.v.s. knív, gaffil og skeið. Nakað aftan á hoyrdist so vorði lógi klirr, tá ið hesin sami maðurin gekk. Tá sá kokkurin, at maðurin hevði brotið skaffigreiðirnar sundur og hongt tær niðanfyrir knæ til pynt.

Sum tíðin leið, blivu hesir menninir av allar raskastu arbeiðsmönnum, og pápi gjørdist vinur við fleiri av teimum.

Ein teirra kallaðist Pietro og ein Tiofildavas. Pietro var serliga sterkur. Tá ið teir fara norður aftur til Afrika aftaná tíðina á South Georgia, vórðu hesir menninir settir av, har teir vóru tiknir umborð. Pietro kom tá umborð aftur við eini stórari teggju av bananum at geva teimum. Teggan var so stór, at pápi mátti fáa ein mann at hjálpa sær at bera hana niður í maskinrúmið. Har var so mikið heitt, at bananirnar kundu búnast har, so tær kundu etast.

Shackleton sum húsfólk

Aftur til Suður Georgia. Higan vóru nógv hendringar at siga frá, og var tað

Fyrri kona Tummas var Elsebeth Maria Hansen, úr Beiti í Mikladali (1876-1916). Størri drongurin er Hans Jacob, og tann minni er Elias, sum doyði í 1941, 34 ára gamal. Fyrstu børnini hjá teimum vóru Hans Jacob og Sivar, sum doyðu sum smádreingir. Síðan fingur tey enn ein Hans Jacob, og tað er hann sum er á myndini. Afturat hesum báðum á myndini fingur tey Sofus, sum gekk burtur við "Immanuel" í 1932.

Tummas giftist aftur við Matildu Magnussen (1898-1988) av Lignesi í Söldarfirði. Tey fingur børnini: Maria, Richard, Robert, Tummas, kallaður Nanni, Ingvar og Valdemar. Tey búsettust undir Grønufløtu í Söldarfirði. Tað eru 112 ár frá tí Tummas verður føddur og til seinna kona hansara doyr.

Ernest Shackleton.

"Endurance", skipið hjá Shackleton.

At taka úr
blaðnum

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

serliga vetrarkvöldini, at vit sótu og lurtaðu og lurtaði eftir søgum hagani, sum pápi greiddi frá.

Ein av hesum frásagnunum var um pólfararan Ernest Shackleton sum gjørdist heimskendur fyri sínar ferðir til Suðurland. Tá var hvørki útvarp ella sjónvarp, so vit høvdu góða tíð at lurta, og tað kendist næstan, sum at Ernst Shackleton gjørdist húsfolk hjá okkum.

Skipið hjá Shackleton "Endurance" lá ein góðan mánað á King Edvard Cove, sum Gryteviken var kallað á enskum. Smiðurin á støðini og pápi gjørdur eitt tannhjól aftur umborð á skipi hansara. Hetta tók sína tíð, so pápi kom tí at kenna allar umborð, eisini Ernest Shackleton sjálvan.

Hetta árið var serliga ringur vetur, so Ernest Shackleton mátti liggja og bíða eftir líkindum, og teir blivu tí nakað seinkaðir á síni ætlaðu ferð til Suðurland. Pápi sá teir so ongantíð aftur eftir at teir vóru farnir. Annars var hetta ein minniligur vetur, tí hann var so serliga kaldur.

Júst hendan ferðin hjá Shackleton gjørdist ein tann mest kenda pólkanningarferðin í søguni. Filmur um ferðina varð gjørdur, og hevur hesin eisini verið vístur í før-

Sum aðra staðni vóru nógvir køstar í Norðragøtu, og síggjast teir á hesi myndini. Tummas royndi at fáa teir burtur, men hetta gekk eitt sindur trekt at byrja við.

oyska sjónvarpinum.

Aðrir vóru komnir til Suðurland frammanundan, men Shackleton setti í seg, at hann skuldi fara tvørtur um Suðurland frá strond til strond. "Endurance" fór úr London í august 1914. Fyrsta støðin var South Georgia, og her var tað, at leiðirnar hjá pápa og Shackleton krossast.

Bert tveir dagar eftir, at "Endurance" var farin úr South Georgia tann 5. desember 1914, sigldi teir seg í nógván ís, sum teir blivu fastir í. Ikki fyrr enn í oktober mánaði árið eftir vóru útlit fyri at sleppa leysir av ísinum

aftur. Men tá ið ísurin fór at loysna aftur, gekk so hart á, at skipið varð knúst av ísinum. Manningin mátti lívbjarga sær á sjálvum ísinum. Tann 24. apríl 1916 fer Shackleton – undir ringastu umstøðum – saman við nøkrum monnum við báti at søkja hjálp. Tað var stór neyð á monnunum, sum vóru eftir. Men tann 30. august 1916 eydnaðist tað at bjarga manningini, 635 dagar eftir, at teir vóru farnir úr Gryteviken. Tað er ringt at ímynda sær, hvat hesir menn hava verið úti fyri.

Ernest Shackleton doyði í 1922 av einum hjartatil-

burði. Hetta hendi júst á South Georgia, tá hann var á vegis eini nýggjari Suðurlandsferð.

Fryst lýsi

Hvalastøðin í South Georgia hevði ein tangabát liggjandi, sum teir fermdu við spermalýsi. Báturin var tískil nýttur sum goymsla. Hetta var lýsi, sum varð tikið úr kúluni á hvalunum, og sum var serliga tjúktflótandi.

Ein annar tangabátur kom at taka lýsi burtur úr hesum bátinum. Av tí, at tað var so kalt og hart frost, var alt lopið saman. Tað bar tískil ikki til at pumpa lýsið upp. Pápi og

ein finni, sum var kavari og sum var ómetaligur sterkur og raskur maður, fingi til arbeiðis at leggja dampprør niður í tangarnar at hita lýsið upp, so tað kundi verða pumpað upp í hin tangabátin. Pápi spurdi finnan, hvussu tað bar til, at hann troystaði sær so væl. Tað var jú sera kalt. Finnin spurdi tá pápa, um hann ikki kendi orðatakið: "Tað er einki ómøguligt fyri Gudi og einum finna".

Nú leypa vit fram til seinna heimsbardaga, tá Føroyar vóru hersettar av bretum. Bretar fóru at vísa ljósmyndir í turkíhúsinum hjá Petur Weihe í Söldarfirði. Tá var tað soleiðis, at tað vóru trúarsamfeløg, sum ikki vildu, at teirra børn fóru at hyggja at ljósmyndum. Tey spurdi pápa, hvussu tað bar til, at hann loyvi sínum synum at síggja film. Pápi svaraði, at á hvalastøðini, har hann hevði arbeiðt, var einki annað til skemtunar enn eitt filmvísingartól, sum stjórin á støðini átti. Hann kundi ikki nokta øðrum tann sama stuttleikan, sum hann sjálvur hevði havt!

Ljósmyndatólið á hvalastøðini var eitt, sum mátti vindast við hond. Fyrirstøðumaðurin var lágvaksin maður, og teir eyknevndu hann "skredder-

en", tí tað var altíð sagt, at skræddarar vóru smáir menn.

Eitt kvöldið – hann vísti film – var ein lítill maður í filminum. Tá rópar ein av monnunum í salinum: "Se skredderen". Tá gjørdist hann illur, slókti apparat-ið og fór til hús.

Fyrirstøðumaðurin var norðmaður, sum teir flestu á støðini, tí tað vóru norðmenn sum róku støðina fyri bretar. Hann plagdi at vera í Noregi og eitt summar kom hann eisini til Føroya at vitjaði hvalastøðirnar her. Tá kom hann við heilsan til pápa. Pápi spurdi, um teir fingi nógván hval. Hann svaraði, at tað teir fyrr fingi av lýsi fyri árið, fingi teir nú í ein dag.

Støðin skuldi spreingjast í luftina

Arbeiðið á støðini var hart. Hesi tvey árin pápi var har, doyðu seks mans. Tað var ikki so lætt at staðfesta deyðsorsøkina. Ein russari, sum arbeiddi har, lá ein morgunum deyður millum dampketlarnar.

Tveir týskarar arbeiddu eisini á hvalastøðini. Teir vórðu tiknir, tá fyrri heimsbardagi byrjaði í 1914.

Eina ferð kom ein týskur krússari og skuldi spreingja støðina í luftina.

Á veg upp at halda útkikk.

Kúla á stórhvali.

Til reiðar at skjóta.

Sjóelefantur við sínum harem!

Páskagestir úr Týsklandi

Tað er eingin ivi um, at skipanin við skiftislesandi er frálík. Hetta gevur lutvíst okkara ungdomi møguleika fyri at koma út í heim, har tey kunnu síggja viðurskifti, sum eru heilt øðrvísi enn tey heima hjá teimum sjálvum. Tey koma eisini at kenna fólk, og skapar hetta venskap fyri lívið, og stundum meira enn tað!

Hinvegin gevur hetta eisini útlendskum ungdomi møguleika at koma higar og harvið at læra okkara land og fólk at kenna. Tey, sum koma higar, vita ofta als ikki, hvat tey koma til. Tey søkja nevnliga til Danmarkar og enda so í Føroyum, sum tey móguliga kenna av navni, men ikki meira enn tað.

Seinasta skúlaár hava rættiliga nógvir útlendingar verið í Føroyum. Ein teirra er 17 ára gamla Sophia úr Týsklandi, sum hevur búð í Havn, og hevur gingið í 2. g í Hoyðól-

um. Sophie er fitt og dæmlic og hevur trivist væl, og hon er komin at kenna nógv fólk. Hon dugur eisini heilt væl at tosa føroyskt.

Hon man hava látið væl at uppihaldinum í Føroyum, tí nú um páskirnar fekk hon ikki færri enn 5 gestir. Tað eru foreldrini, Ulrich og Ricarda, 10 ára gamli beiggin Jacob, og so ommann og abbin, Lotte og Valentin. Tey vóru her eina viku og fingi so mikið burturúr sum móguligt hesa tíðina. Tey vóru m.a. túrin páskadag við Smyrli. Hesin túrur eydnadist sera væl.

Páskaleygardag var farið ein biltúr norður eftir til Funnings, Gjáar og Eiðis, har eisini varð vitjað inni á fornminnissavnum. Hetta er eitt tað besta, sum kann bjóðast fremmandafólki á miðøkinum. Við á ferðini var eisini amerikanska Randi, sum eisini hevur havt vitjan av foreldrum og brøð-

Ferðalagið við Gjógv saman við føroyingum: Frá vinstri Jógvan á Dul, Ricarda, Sophie, Lotte, Valentin, Jacob, Ulrich, Randi og Rasmus Patursson.

um á páskum.

Sophia kemur úr gamla eysturtýsklandi, DDR. Hesa tíðina minnst Sophie ikki nógv til, men tað gera hinvegin foreldrini og

omman og abbin. Vit fara í einum komandi blaði at hava eina frásøgn frá teimum um, hvussu tey hava upplivað skiftið frá einum beinhardum eina-

ræði til fólkaræði. Ommann og abbin hava enntá eisini upplivað nasismuna.

Týsku gestirnir fóru avstað aftur í gjár. Vit ynskja teimum eina góð ferð

heim aftur og vænta, at teirra samband við Føroyar kemur at fáa ein varandi týðning bæði fyri tey og fyri vertirnar í Føroyum.

Ferðamannaátak við Gjógv:

Gamli handilin letur upp aftur!

Tað er eingin ivi um, at Gjógv er eitt av okkara fremstu ferðamannamálum. Tað finnst neyvan nøkur so hugtakandi sjón sum í góðum veðri at koyra til Gjáar. Byggin er eisini ein perla, har nógv er at síggja: gjógvin, kirkjan og minnisvarðin um framt sjálv náttúran. Mett verður at 2/3 av øllum ferðafólki, sum koma til Føroya, eisini koma til Gjáar. Tað koma eisini nógvir føroyingar henda vegin.

Her er eisini gjørt nakað fyri búgvandi ferðafólk við Gjáargarði. Men fyri tey, sum bert koma framvið, er ikki gjørt nakað serligt.

Men her fer nakað at henda í summar. Tá letur nevnliga tann gamli handilin frá 1883 upp aftur. Hann hevði verið virkin í meira enn hundrað ár, tá hann varð afturlatin í 1992.

Tað er Anita av Vollanum, úr Kaldbak, sum stendur fyri hesum tiltaki. Vermamma hennara flutti til Gjáar í húsið, sum eigur og rak handilin, og hetta hevur givið íblástur til at lata handilin upp aftur og at royna nakað

Anita í gamla handlinum, har tað nú skal skapast nýtt lív.

nýtt. Handilin verður ikki latin upp sum ein vanligur matvøruhandil, men hann verður beinleiðis ætlaður ferðafólkunum, sum koma higar. Her skulu fyrst og fremst seljast føroyskar vørur úr ull og annars alt, sum kann hugsast at hava áhuga fyri ferðamannin.

Tað er eingin ivi um, at tað hevur verið eitt tap fyri Gjógv sum ferðamannamál, at handilin hevur verið stongdur umframt tapið fyri bygðafólkið. Tað hevur verið

sera forkunnugt at kunna víst ein slíkan handil fram, har einki er broytt í meira enn 100 ár. Tey eru eisini mong ferðafólk, sum mangan hava roynt at kaga inn gjøgnum vindast føroyskar vørur úr ull og annars alt, sum kann hugsast at hava áhuga fyri ferðamannin.

Nú fáa tey so møguleika at koma innar í hetta fornminnissavn, sum handilin veruliga er. Samstundis kunnu ferðafólk keypa sær eitt minni úr Føroyum. Uttanfyri er so ætlanin at hava kafé, har ferða-

fólk kunnu hugna sær við einum drekkamunni.

Eisini móguleiki fyri sigling

Tað er ikki nóg mikið við tí. Ætlanin er eisini at bjóða ferðafólki møguleika at sleppa at sigla. Maður Anitu, Petur, sum annars er sjómaður, fer nevnliga við einum skjóttgangandi báti at skipa fyri túrum, har tað fer at bera til at síggja stórslignu náttúruna frá sjónum av. Uppløgd mál eru t.d. Búgvín, og Risin

Uttanfyri handilin skal vera Kafé.

og Kellingin. Ætlanin er eisini at skipa fyri fiskitúrum.

Meira fer at síggjast til hesar ætlanirnar á heimasíðuni: www.gjogvadventure.fo sum tó ikki er virkin enn. Tey, sum ikki hava tol at bíða, kunnu venda sær til Anitu á hesi telduadr.: anita@gjogvadventure.fo ella á telefon tlf. 280060 - 280061.

Tað eru nógvir føroyingar, sum fáa útlenskar gestir á sumri. Hetta tiltak er ein góða eyka grundgeving fyri at fara til Gjáar

við teimum!

Annars er eisini í aðrar mátar farið at bragda við Gjógv. Her hava í mong ár verið fleiri arbeiðspláss, nevnliga elementvirkið og smoltstøðin. Smoltstøðin varð afturlatin, tá kreppan kom í alivinnuna. Men nú er hon so opnað aftur, og merkir hetta økt vinnuligt virksemi. Alt hetta ger tað lættari bæði at búgva við Gjógv og at arbeiða har.

Sjómansmissiönin í Íslandi

Vit hava verið á staðnum, har hon byrjaði og kunnu lýsa Jóhannes Sigurdsson, sum var við frá byrjan av.

Í seinasta blaði høvdu vit eina frásøgn um stjóraskiftið á sjómansheiminum Ørkini í Reykjavík. Samstundis høvdu vit eina stutta lýsing um upprunan hjá føroysku sjómansmissiönini í Íslandi, og serstakliga í Reykjavík.

Hesa hava vit skrivað um fyrr, men eitt – sum vit hava saknað – er at fáa staðfest, júst á hvørjum staði hon byrjaði. Vit vita, at Alfred Petersen fór til Íslands í 1923, og at hann hevði ein sjómannastovu, men vit hava ikki vita, hvar tann sjómansstovan lá.

Hesin spurningur verður veruliga svaraður í bókini "Føroysk Sjómansmissiön í 25 ár", sum Kirkjuliga Missiönsfelagið gav út í 1948. Ritstjóri var Alfred Petersen.

Í bókini hevur Alfred eina drúgva lýsing av arbeiðinum fyri sjómenn í Íslandi. Tann fyrsta byrjanin var hon, at í 1922 var ein nevnd við fyra monnum og eini kvinnu komin við uppskoti um at senda ein trúboðara at virka millum sjó- og fiskimenn í Íslandi. Tað kundi verið áhugavert at fingið uppspurt, hvørji hesi 5 fólkinu í nevndini vóru.

Hetta endaði við, at Alfred Petersen fór til Íslands á vári 1923. Fyrsta árið helt hann til á KFUM, men sama árið fekk missiönin sína egnu sjómansstovu. Sagt verður, at hon lá í Vesturgøtu 4, men seinni verður hon flutt, men er tó í sama bygningi, og nú er adressan Hafnastræti – í bygninginum, har skipshandlari O. Ellingsen helt til.

Júst hetta húsið var lætt at finna eftir leiðbeining frá "skræddaranum á Horninum", Árna Gærdbo, sum er umrøddur aðra staðni í blaðnum.

Byrjaði í KFUM

Tað, sum síðan hevði áhuga, var at finna fram til KFUM, har alt byrjaði og at fáa meira at vita um Jóhannes Sigurdsson, sum var við í hesum slóðaraarbeiðinum, og sum annars var kendur sum ein framúr føroyavinur.

Vit báðir Jens Pétursson fóru hósdagin í býin at vita, hvat vit kundu finna fram til. Fyrst var at finna KFUM. Tað var flutt, og tað vísti seg, at her var nú studentaskúli. Men her var ikki nógv broytt, so tað sást væl, hvar okkara

Tað var her í KFUM við Amtmansstíg, at føroyska sjómansmissiönin í Reykjavík byrjaði í 1923.

Jóhannes Sigurdsson, sum hevði ein lívlangan kærleika til føroyingar.

Á heystið 1923 varð føroysk sjómansstova opnað í niðaru síðu í handlinum hjá O Ellingsen oman móti sjónum.

Seinni varð sjómansstovan flutt niðan um í somu húsum og fekk adressuna Hafnarstræti.

fyrsta sjómansmissiön utanlands hevði hildið til.

Síðani fóru vit út til tað nýggja KFUM at vita, hvat vit kundu finna fram til. Her hittu vit fyrst Ragnar Gunnarsson. Tað vísti seg, at hann var abbasonur Jóhannes Sigurdsson, og hann gav okkum bókina "Lifandi Steinar", útgivin

av Samband íslenskra kristniboðsfélaga, har abbin hansara er umrøddur.

Tað vísti seg, at Ragnar kendi ikki einki til Elsu Jacobsen úr Norðragøtu, sum hevur verið trúboðari í Etiopia júst fyri Kirkjuliga Missiönsfelagið, sum Alfred Petersen eisini arbeiðdi fyri. Elsa

arbeiðdi á íslensku kristniboðsstøðini í Konso í 10 ár.

Elsa úr Gøtu tók ímóti Bjarna í Afrika
Men sigur hann: "Bjarni Gislason, sum situr við síðuna av, hann veit kanska meira um Elsu." Tað gjørdi hann so vissu-

liga eisini. Hann kundi nevnliga greiða frá, at Elsa sum jarðarmóður hevði tikið ímóti honum í Etiopia fyri meira enn 40 árum síðani. Foreldrini hjá honum vóru nevnliga eisini trúboðarar og arbeiðdu saman við Elsu. Elsa var eisini útbúgvin jarðarmóður, og var

Bjarni tískil eitt av hennara "avrikum". Vit hava eisini sera neyvt samband við Elsu. Vit hava fyrr greitt frá, tá ið hon tók til sín tvíburðarnar Jákup og Jóhannes, sum nú við familju búgva í Norðragøtu.

Á KFUM er eitt serligt savn, sum er vígt Fríðrik Fríðriksson, tí kenda prestinum, sum var høvuðsmaðurin aftanfyri KFUM. Hansara forsøga er, at hann sum ungur maður var so tunglyntur, at hann hevði bestan hugin at beina fyri seg. Hann fór við ferðamannaskipi úr Íslandi til Føroya og ætlaði at leypa fyri borð á leiðini millum londini. Mótið sveik, og í Havn fer hann á mæti hjá Gamla Sloan, og hetta broytti hansara ætlanir og lívsleið.

Brævið frá Alfred

Her var eitt skjalasavn, sum m.a. taldi meira enn 100 kasettir av brævaskipti. Samstundis var sera gott skil í. Hetta merkti, at

Ragnar, abbasonur Jóhannes Sigurdsson í skjalsavninum hjá Fríðrik Fríðriksson.

Fríðrik Fríðriksson hýsti sjómansmissiönini frá byrjan av í KFUM.

vit kundu fáa hendur á bræv frá allarfyrsta brævaskiptinum í söguni hjá føroysku sjómansmissióni í Reykjavík. Hetta er nevniliga eitt bræv, sum er skrivað av Alfred Petersen til Fríðrikson. Tá hetta bræv er so søguligt, fara vit at endurgeva tað í síni heild.

Tað ljóðar soleiðis:

Klaksvig den 12/1 1923.

Kære Pastor Fríðriksson!

Da det er saa godt som bestemt at jeg i J.H. Simonsens Sted skal rejse til Reykjavík og arbejde blandt de færøske Fiskere for Guds Rige, saa vil jeg raadføre mig med Dem og A Gislason, som jeg ogsaa har skrevet til. Pastor Alsing i Vaag, som er Samfundsraadets Sekretær, har maaske underrettet Dem om denne Sag.

Tror De, at vi kan faa en Sal i KFUMs Bygning til at holde Møde i? Sagen er den, at vi kan ikke leje en bestemt Aften i Ugen for det er ubestemt hvad Tid Fiskerne er i Havn. Jeg tror at mit Arbejde væsentligt vil bestaa i at holde smaa Møder og Besøg ombord i Skibene, da de jo er sjældent er inde i Havn paa engang. Men da det kan ske bør vi ogsaa have et sted at samle Fiskerne i om Guds Ord, hvis det er muligt, saa De forstaar nok hvad der behøves. Jeg skrev til A Gislason om at tale med Dem, saa hvis I kunde være mig behjælpelig ville jeg være Jer meget taknemlig. Om Logi har jeg ogsaa skrevet til A Gislason, maaske jeg kan bo paa

Vilborg, mamma Ragnar og dóttir Jóhannes Sigurdsson.

KFUM. Det næste er at Tiden ikke er ret lang. Meningen er at komme derover sidst i Februar eller først i Marts og blive til midt i Maj, haaber de vil gøre Deres bedste, skønt jeg ved, De har meget at gøre!

Med Guds Rige gaar det fremad her paa Færøerne, men endnu er der mangen Sømand, der lever uden Jesus.

Kærlig Hilsen

Alfred Petersen
Klaksvig,
Færøerne

Jóhannes Sigurðsson, framúr Føroyavinur

Ein maður sum føroyingar minnast við takksemi er Jóhannes Sigurðsson, sum var á sjómansstovuni fyrstu ellivu árin, og sum síðani hevði eitt neyvt samband við føroyingar. Hann var føddur 8. apríl 1892, og hann doyði 1. november 1979 og hevur tá verið 87 ára gamal.

Jens Pétursson hevur

arbeitt saman við honum í sjei ár á eini prentsmiðju. Jóhannes var prentari, og Jens hevði fyrifallandi arbeiði á prentsmiðjunum. Jóhannes plagdi onkuntíð at greiða frá arbeiðinum. Serliga tók hann til ta ræðuligu hendingina við "Acorn" í 1928, tá sjei mans brendu í hel, og skipið við livandi og deyðum kom inn á Reykjavík, har teir deyðu menninir vórðu jarðaðir.

Jóhannes hevði sjómannaarbeiði afturat tí vanliga yrkinum, so hetta hevur verið serstakliga strævið.

Jóhannes var formaður í Kristniboðsfelagnum Kalla, og hann var fleiri ferðir í Føroyum. Sambært einum postkorti, sum Alfred Petersen skrivaði til Fríðrik Fríðriksson í 1925, var Jóhannes í Føroyum tá. Seinast var hann í Føroyum, tá Missiónshúsið við Landavegin varð vígt í 1972.

Tá vit hittu Ragnar, abbasoinin, varð avrátt, at

vit skuldu fara at vitja mammu hansara, Vilborg, morgunin eftir.

Hetta gjørdur vit eisini. Vilborg var ein vøkur kona, sum er farin um tey 80. Hon mintist ikki serstakliga nógv til arbeiðið á sjómansstovuni, men hon minnst, at nógvir norðmenn og føroyingar komu í heim teirra. Sum sagt var Jóhannes í 11 ár á sjómansstovuni. Tá fluttu tey til Akureyrar nøkur ár, og komu so aftur til Reykjavíkar.

Vilborg var gift við Gunnari Sigurjónsson, sum var prestlærdur. Tey hava verið nógvir við í missiónsarbeiði í Afrika. Tveir av hennara synum hava verið trúboðarar í Kenya og Etiopia. Beint nú er ein ommudóttir við manni og børnum í Etiopia.

Elsa um Jóhannes

Elsa sigur um Jóhannes, at "í 1955-56 vóru vit nakrar føroyskar, sum arbeiddu á landshospitalinum í Reykjavík. Summar av okkum gingu á mæti í KFUM sunnukvöld og mikukvöld vóru vit í Betania, sum "Samband Íslenska Kristniboðsfelag", átti.

Á hesum báðum stöðum hittu vit Jóhannes Sigurðsson og konu hansara Steinunn.

Tey vóru serliga blíð við okkum føroyingar og bjóðaðu okkum ofta heim til sín aftaná møtini. Jóhannes talaði ofta á møtunum.

Jóhannes hevði ein serliga alsk til føroyingar og Føroyar. Vit minnast við gleði nógvar góðar samverur í heimi teirra.

Versonurin Gunnar Sigurjónsson var í Føroyum og hevði møtir í 1975. Hann hevur skrivað í gestabókina heima hjá okkum í Gøtu 22-23. oktober 1975. Konu hansara Vilborg kendi eg eisini væl. Hon var eisini og vitjaði í Etiopia, meðan eg var har.

Í 1985 var ein 15 manna hópur av íslendingum og vitjaði í Føroyum. Teirra millum vóru tvær døtur hjá Jóhannes Sigurðsson, nevniliga Vilborg og Kristin. Tey vóru eisini øll inni hjá okkum í Norðragøtu og fingu døgurða."

Sigast kann, at hetta er eitt samband, sum hevur gingið yvir meira enn 80 ár og er tað ein góð ímynd av sambandinum millum Føroyar og Ísland.

Bjarni Gislason, sum Elsa Jacobsen úr Norðragøtu tók ímóti sum jarðamóður í Etiopia.

Her verður Bjarni doyptur í Etiopia. Elsa bíðar aftanfyrir við Jákupi.

Saman við Bjarna vórðu tvíburðarnir Jóhannes og Jákup doyptir. Uttast t.v. er Elsa og Jákup, síðan Katrin og Bjarni og seinast íslenski trúboðarin Margret við Jóhannes.

Jóhannes Sigurðsson talar her í missiónshúsinum við Landavegin, tá tað varð vígt í 1972.

Minstamark fyri at selja á telefonssøluni eru 2000 kg

Vit mugu ásanna, at reglurnar viðvíkjandi minimums nøgdini upp á 2000 kg. at selja á telefonuppboðssøluni, hava verið eitt sindur ógreiðar. Mannagongdirnar hava verið, at útróðrarbátar skulu hava ikki minni enn 2000 kg. Tó hevur tað verið soleiðis, at teir stóru bátarnir, sum

hava selt rudi á FME, í onkrum føri hava haft minni enn 2000 kg. Tað, at vit ikki hava verði heilt greiðir í reglunum, hevur tíverri verið misbrúkt, og mugu vit tí gera hesar reglur meira greiðar. Tí verður við hesum boða frá, at bátar í bólki

4A, 4B, 5A og 5B, skulu hava í minsta lagi 2000 kg, fyri at selja á telefonssøluni. Um nøgdin er minni, verður veiðan seld á gólvuppboðssøluni.

Vinarligar heilsanir,
Fiskamarknaður Føroya

DEKKMASTER.FO
Billig og góð dekk til persónbilar, vørvagnar & jeepar

Fastir, lágir prísir
Eisini hava vit stórt úrval av felgum

PRÍSDØMI:
4 stk. Milestone Winter
vetrardekk, 175/70-14"

4 DEKK

einans 2.480,-

PRÍSDØMI:
4 stk. 15" felgur
Zilliom Nimbo

4 FELGUR

einans 2.990,-

Um tú ikki hevur hug at brúka uppsparingina uppá dekk, kanst tú vitja inn á dekkmaster.fo og bíleggja billig dekk beinleiðis á alnetinum.

Sum nakað serstakt bjóða vit eisini kundum okkara eina heildarloysn, har bilurin verður avheintaður og koyrdur uppá pláss aftur tá dekkini eru ásett.

www.dekkmaster.fo
info@dekkmaster.fo
telefon 227 000

áopplhkhph^mro / --2

P/F FÍ ROYA LØSTRYGGING

O^hpqo^oolhkhph^mro / --2

	/ --2	/ --1
Qovddfk d^odgDia qfip^ j ^kp	/ .4:35/+30/	/ -2+ . .3+ . .3
Bka roqovddfk d^odgDia	*. -+ - .3:60.	*5:065+115
Qovddfk d^odgDia kbqql	/ -4:332+4- .	.63+4.4:335

FkkqDhro ^s ðiDdr l dkr j		
C^pq l dk	35 . +33-	36 . +33-
Obkqro l d sfkfkdp _Gqf s^ j +	4/+543:361	41+ -11:622
FkkqDhro ^s ðiDdr l dk) qfip^ j ^kp	40:225:021	41:403:3. 2
Hropbd r i b o f k d s f o f p _ o D s	26+ - . -+ - -4	/1:6-3+/02
FkkqDhro ^s ðiDdr l dkr j qfip^ j ^kp	.0/+235:03.	66:31/+52-

Qovddfk d^osbfqfkd^o		
ðqd lia k^o s b f q f k d^o	*4-+1/1:022	*30:32/+0.
Bka roqovddg^o^kp m^oqro	*/6. +303	0+1-3:4/
Qovddfk d^osbfqfkd^o kbqql	*4-+4.2:66.	*3-+/12:2-6

Qovddfk d^oqbhkhph^o ^spbfk d^o		
E í h h f k d ð q o v d d f k d ^ o q b h k f p h r j ^ s p b q f k d r j _ o r q q l	*.6. +3/6:232	*.45+ .26+/1/
?o l v q f k d ð b k a r o q o v d d g ^ o ^ k p m ^ o q f	2+ .3/+5. -	1+/11:23/
E í h h f k d ^ s q o v d d f k d ^ o q b h k f p h r j ^ s p b q f k d r j k b q q l	*.53:133:422	*.40+6.1:35-

QfhfÜ Gô % (& i^dq ð %*_ _ l k r p G q g ^ s k f k d ^ o d o r k k	*16:161+ .06	*0/+ -10+ - -6
--	--------------	----------------

O^hpqo^oGqobfÜpiro ^s qovddfk d^osfohpb j f		
KGqbhkhkhk d^oGqobfÜpiro	*515+ . -1	*103+ - / -
Cvofpfqfkd^oGqobfÜpiro	*2:5. 2:320	*2+1-4+ -60
IDk)bcqfoiDk l d È j ^ h p i D k	*6:206:6/2	*5:54-+/00
O^hpqo^oGqobfÜpiro éÜobkk ^sphofskd^o	*.3/+ -0:35/	*.1+4.0:013
> sphofskd^o ^s BAS*GqdboÜ) f k k _ G d s f l d ^ h c D o r j s^ j +	*0:21+ -44	*0:3/6:34/
O^hpqo^oGqobfÜpiro ^s qovddfk d^osfohpb j f	*.6:410:426	*.5:010+ - .5

ðqobfÜpiro ^s ðiDdr l dkr j		
Cvofpfqfkd^oGqobfÜpiro	*1+ -40:50-	*0+ . -5+ .4.
Obkq r GqobfÜpiro	*400/+5.	*400:105
O^hpqro ^s c^pq l dk	*. + - .2:0. 2	*. + -5-+111
>Üo^o GqobfÜpiro	3:611	.04:353
> sphofskd^o ^s c^pq l dk	*.05+ - -6	*.05+ - -6
ðqobfÜpiro ^s ðiDdr l dkr j qfip^ j ^kp	*2:620:16.	*1:6/ /+042

Cirqq^o ðiDdr f k k q D h r o %&	*2:40. +. 52	*1:20/+3- .
----------------------------------	--------------	-------------

ðOPIFQ > S QOVDDFKD>OSFOHPB J F	/+ . /5:41/	/+026:0/2
---------------------------------	-------------	-----------

Cirqq^o ðiDdr f k k q D h r o % (&	2:40. +. 52	1:20/+3- .
------------------------------------	-------------	------------

Ús^kifd^o f k k q D h r o , G q o b f Ü p i r o	-	*030:02.
---	---	----------

ðOPIFQ á úOBKK PH>QQ LD >SDGÊIA	4:526:6/3	3:2/5:242
---------------------------------	-----------	-----------

Ph^qqro l d ^s d g D i a	*. +111:2/6	*255:060
--------------------------	-------------	----------

O>HPQO>OðOPIFQ	3+1.2:065	2:61+ .5/
----------------	-----------	-----------

Cáddg^o p q D Ü ^ q ^ k k 0 . + a b p +

	/ --2	/ --1
LDK		
iiDdr l dk		
C^pq l dk	.2+ .4/+31	.1:06+ .55
M^oq^ _oDs ð ^qhkGqqr j cbi^d	/ -+ - - - - -	-

Cáddg^o ðiDdr o		
M^oq^ _oDs	/33:1 . .+560	50:650:106
Iékp _oDs	.+161:2-1+ .43	.+2- /+64/+105
ðqic k	/2/+31:21-	02+/5-+04.
Fkki c k	.21:040:0/ .	51:2/2+ .55
Cáddg^o ðiDdr o qfip^ j ^kp	.+61-+220:60-	.+4-3:43.+102

iiDdr l dk qfip^ j ^kp	.+642:4/3+ .61	.+4/ .+ .2.+3/0
------------------------	----------------	-----------------

á l dk		
á l dk egé qovddfk d^oq^h^o r j	1+122:340	4+ .35+/ / -
á l dk egé qovddfk d^o c b i D d r j	/+ / /1+ -62	0+4-0+1- /
Lkkro é l dk	042+121	63:512
á l dk qfip^ j ^kp	4+ -22+/ / /	. -+635:134

Lkkro l dk		
Fkk _Gds)bas*GqdboÜ) ^hcD o s^ j +	3+/5. +0. -	4+131+/50
Lkkro l dk qfip^ j ^kp	3+/5. +0. -	4+131+/50

QüÜ^o^s j ^ohfk d^o		
Obkq^ qfidEÜ^o	.2+/ / .+ .63	/ .+022:52-
>Üo^o qüÜ^o^s j ^ohfk d^o	/+ . - -+633	.+65+/+13
QüÜ^o^s j ^ohfk d^o qfip^ j ^kp	.4:0/ /+ .3/	/0:005+ -63

LDK QFIP> J >KP	/+ - -3:051:555	.+43/+6/ /+136
-----------------	-----------------	----------------

	/ --2	/ --1
PHVIARO		
Bdfk l dk		
M^oq^mbkfk d r o	2- - - - -	2- - - - -
Qfiq^hpdor k k r o	53+ . -4:525	46:36/+13-
Bdfk l dk qfip^ j ^kp	53:3-4:525	5+ .6/+13-

á_voda^ombkfk d r o	/2+ - - - - -	/2+ - - - - -
---------------------	---------------	---------------

Qovddfk d^oqbhkhph^o ^spbfk d^o		
?o r q q l ^s p b q f k d^o	.+436:036+/14	.+244:406:350
Bka roqovddg^o^kp m^oqro	*. -+614:601	*2:452+ . /1
Qovddfk d^oqbhkhph^o ^spbfk d^o kbqql	.+425+1/ .+0. 0	.+24. +621:226
Qfiq^hpsfÜ rodg^ia	3:523:052	4:64/+650
>spbqq qfi _ l k r p G q g ^ s k f k d	. . . /1/ +662	3. +415:523
Qovddfk d^oqbhkhph^o ^spbfk d^o kbqql qfip^ j ^kp	.+543:2/ -+360	.+31. +343:065

Phria		
Co^ j j ^krka^kd liafk qovddfk d^odgDia	.2:151:05-	.1+ - / .+522
Ph^qqro	5.0+/ - -	-
Lkkro phria	.+625:423	/+ -0. +423
Phria qfip^ j ^kp	.5+/23:003	.3+ -20:3. .

PHVIARO QFIP> J >KP	/+ - -3:051:555	.+43/+6/ /+136
---------------------	-----------------	----------------

Bretar hövdu fingið at vita um hetta frammanundan, og ein japanskur og ein bretskur krússari komu fram til stöðina, áðrenn týski krússarin náddi fram. Eg haldi, at Japan tá var í parti við Bretlandi, og tann japanski krússarin bjóðaði sær at hjálpa tí bretska. Tann bretska takkaði og segði, at gjördist hann við undirlutan, so vildi hann hava hjálp. Men hann skuldi fyrst royna sjálvur. Teir lögdu seg aftanfyri eitt nes, tann bretska úttari og hin innari. Tá týski krússarin kom undan nesinum,

skeyt tann bretska við øllum kanónunum. Týski krússarin sakk, áðrenn hann fekk loyst nakað skot av.

Vildi ikki hava landkrabbar við

Arbeðsmenninir fingi eitt eyka bonus, sum var 1,5 oyru fyri hvørja tunnu av lýsi, og hetta gav pápa kr. 1.600 umframt sjálva lønina.

Pápi segði, at hann spurdi ofta ein skipara á einum av hvalabátunum, um hann ikki kundi sleppa við ein túr at skjóta hval. Hesin svaraði

bara aftur, at hann vildi ikki hava landkrabbar umborð á skipið hjá sær, so har var einki at gera.

Heimaftur í krígstíð

Tá ið pápi so gjörði av at fara heim aftur, var tað við sama damparanum "Kurunda". Teir vildu hava pápa at vera eitt hált ár afturat, men hann fór kortini heim. Hevði hann bíðað, so hevði hann verið umborð á einum skipi, sum varð torpederað av týskarum. Menninir bjargaðust, men tey 6 konufólkini, sum vóru við sum kokkar, druknaðu øll. Tað var so høgt at leypa í bátarnar at tær fóru allar til sjós.

Tá teir komu norður aftur til Leith, var havnin har full av týskum skipum, sum vóru tikin inn av bretska herflotanum av krígsávum.

Kríggið var tá uppá tað harðasta. Tað bar ikki til at hava eftirlit við øllum skipunum, sum øll hövdu dampmaskinur. Fyri at forða teimum í at rýma, varð tann týdningarmesti parturin tikin úr maskinuni. Hetta var glíðarin, sum stýrir dampinum inn í maskinuna. Uttan hann slapst ongan veg.

Ein týskari hevði krógv-að sær eina fíl, og hevði fílað sær ein glíðara, og var so rýmdur á náttartíð. Men hann slapp tó ikki langt, fyrr enn hann varð tikin inn aftur.

Tá ið pápi kom heim, hevði hann við sær litpostkort, sum sera væl lýsa hvalaveiðuni í Suður Georgia, og hesar myndir fáa lesarar av FF-blaðnum gleði av.

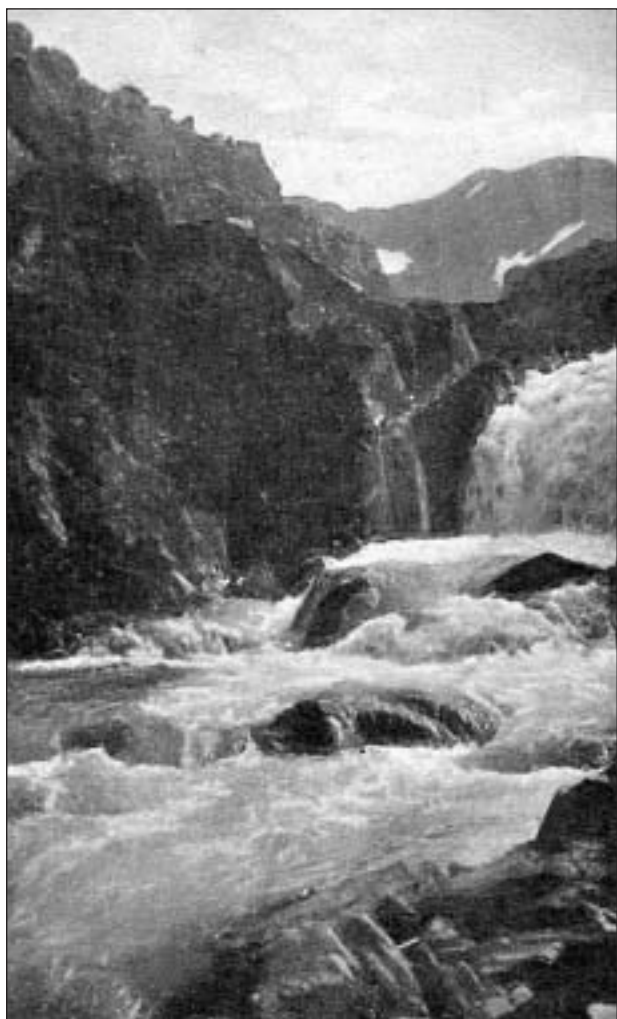
Kanónin verður lødd.

Ein harður vetur.

Landslag í Grytviken. Hvalastøðin liggur inni í botninum.

Fossur í Grytviken.

Um kornvelting á Skipanesi

Tey fimm húsini á Skipanesi hava átt hvør sína trøð, sum var grundarlagið fyri húsarhaldinum. Hús og úthús stóðu á trøðni, meðan neystini stóðu í fjøruni undir trøðni. Her skuldi hoyggjast og her skuldi veltast. Traðirnar vóru leigaðar frá bøndrunum av teimum upprunaligu niðursetumonnunum. Tað tykist sum at upprunaliga leigan hevur verið arbeiði fyri bóndan, og eitt skjal er sum sigur, at árliga leigan er 4 arbeiðsdagar. Í dag vildu vit sagt, at hetta svaraði til kr. 4.000.

Her fari eg at siga frá, hvussu vit veltu korn á Skipanesi. Tað hava verið misjavnar metingar um, hvørji ið vóru bestu kornplássini í Føroyum. Eg tos-

aði einaferð við gamla djóralæknan Dánjal Bærntsen úr Kvívík. Eg sigi við hann, at eg eri føddur á Skipanesi. Hann segði seg hava hoyrt, at Skipanes var besta kornpláss í Føroyum.

Eg haldi, at góða vesturskinið man hava gjørt sítt til, at langabbi og langomma fluttu úr Sjóvar-túni á Skála yvir á Skipanes.

Stríð at fáa tøð

Tað, sum eg minnst best, var tað varandi stríðið at skaffa tøð. Tað, sum kom undan kúnna, var avmarkað. Umframt korn skuldu epli eisini veltast. Nógv epli vórðu velt. Tað mesta, sum eg minnst at verða sett niður av eplum, vóru 6 tunnur.

Sum ískoyti til neytatøðini fingi vit heilt fitt av tara, sum vóru frálík tøð.

Smáir garðar vórðu gjördir út á sjógv at samla taran, sum rak framvið, og ofta var gingið gjøgnum fjøruna við leypi at taka tara upp.

Á Skipanesi var tað ikki á sama hátt sum í Gøtu, har ein øgilig rúgva av tara kom upp á land um heystið. Tá hann var landnyrðingur í ættini, kom ramur taraluktur yvir um Gøtueiðið oman til okkara.

Tá tað ikki var nóg miklið av tara við umrøddu gyrðingum, varð tari ofta skorin úr báti. Hetta varð gjørt um morgunin, meðan tað var logn, so tað kundi siggjast niður á

botn. Tummas beiggi mín tosaði ofta um, hvussu kalt tað kundi vera um morgunin. Tarabløðini vóru so køld at nerta við. Tað, sum eg var mest spentur uppá vóru rognkelsini, sum vit eisini fingi, tí tey smáu slapp eg at eiga.

Sáingin

Av tí at nógv varð velt, so bleiv stór opinekra. Epli vórðu velt í trý ár, og fjórða árið varð korn velt. Hetta gjörði, at longu árið eftir var gras á stykkinum. Tað vóru eisini nakrir teigar, sum mestsum bara vórðu nýttir til kornvelting. Tað blivu loyst fløg ella bøkukur um veturin. So varð saksað undir og tari koyrdur undir. Bøkukurin verður so lagdur

Valdemar Tómasson, sonur Tummas, er heimildarmaður til hesa frásøgn. Hann hevur eitt fornminnisavni heima við hús. Her melur hann kvørn, sum í gomlum døgum. Aftanfyri kvørnina sæst ripari við kornaks í.

aftur við grasinum niður-
eftir. Um várið varð saks-
að og so skuldi kornið sá-
ast. Alt skuldi lærast. Var
vindur mátti hondin, ein
sáaði við, haldast nærri
veltuni, so kornið ikki
feyk út í gravirnar. Tað
kundi henda, at um
summarið kundu øks
koma upp úr gravunum,
og tá bleiv spurt, hvør ið
hevði sáað.

Tá eg var um seks/sjey
ára aldur, var eg longu far-
in at velta korn sjálvur. Eg
og Jóan Jakku í Gerði,
yrkjarin, plagdu at kapp-
ast um, hvør ið hevði tann
besta akurin av havra og
bygg.

Jóan Jakku var 11 mán-
aðir eldri enn eg. Mamma
hansara Jóhanna og eg
vóru systkinabørn, tí páp-
arnir vóru beiggjar. Um-
framt hetta vóru eg og
pápi hansara Sámál úr
Skálabotni trímennigar,
so vit vóru í ætt í bæði
borð.

Jóhanna, mamma "vina",
sum Jóan Jakku varð kall-
aður á Skipanesi, og
omma Óla Jacobsen, Elspa
Sofía, giftist til Norðra-
gøtu við Óla Jákup í
Tjørnustovu. Tískil vóru
eg og omma Óla systkina-
børn.

Rottujakstran

Ein stórir óvinur var, og
tað var rottan, sum kundi
leggjast á akurin. Vit
høvdu altíð fyra kettur, og
tær tóku væl rottur. Vit
lærdu tær longu sum
kettlingar at taka rottu-
ungar.

Vit gjørdur ofta tað, at vit
gingu gjøgnum gravirnar
við síðuna av akrinum í
langum stívlum og róku
rotturnar frammanfyri
okkum. Tá vit so komu
undan, stóðu aðrir har og
slógu rotturnar til deyðis.

Rottan hevur ofta verið
ring fyri føroyingin. Hon
man mangan húðaskógv-
in hava beint fyri.

Pápi segði frá konu,
sum las lestur. Hon las, at
"Gud sá, alt han havde
gjort var såre godt". Tá
leyp maðurin upp og
langaði nevan í borðið og
segði, at tað passaði ikki, tí
rottan var eitt óreint ting.

Skurður og tresking

Tá akurin var blivin gulur,
ráddi um at fáa hann
skornan, tí um ættin kom
av útsynningi, kundi korn-
ið leggjast, og tað var ikki
so gott.

So bleiv akurin skorin.
Her skuldu serliga teir
yngru ansa væl eftir, tí tá
kundi man fáa eitt aks
stungið inn undir skjúrt-
una og tað stakk illa og
skreið øgiligt. Tað mátti
bara fáa frið, tí brotnaði
aksið, so fekst tað ikki úr
aftur.

Jóan Jakku í Gerði var sonur Jóhannu
hjá Petur Jakku í Ytstahúsi. Tummas
var tískil abbabeiggi hansara.

Kornið varð bundið
saman í bundir og bleiv
borið inn og ripað. Ripar-
in stóð í kjallaranum. Har
blivu øksini slitin av og
fylt í leypar. Í mínari tíð
fóru vit inn á Toppafløtur,
innasta húsið undir Gøtu-
eiði. Her búði Josefina,
sum hevði sornhús.

Maður hennara Rasmus,
ættaður úr Kunoy, var
deyður tá.

Tá var eingin vegur
norður hagar, so tað var
farið inn við báti. Korn,
torv og epli vóru við í bát-
inum. So varð kornið bor-
ið niðan og koyrt uppá
sornið og eldur kyndur
undir korninum. Vit byrja-
ðu beinanvegin at stinga
epli inn í eldin. Hetta vóru
jólادagar hjá mær. Eg
slapp frá at hoyra rópini
úr smiðjuni hjá pápa, har
tað jú gekk so nógv fyri
seg.

Mamma og eg fóru so
út um kvøldið, og Josefina
passaði kornið. Bæði við
at venda og ansa eftir, at
ikki eldur kom í. Hon helt
vakt alla náttina.

Eg síggi enn fyri mær
Josefinu og mammu liggja
á knæ og treskja. Tær
høvdu bundið turriklæði
um høvðið, so ikki dumb-
an festist í hárið.

Einaferð fingur hesir
jólادagar hjá mær enda.
Teir eldru beiggjarnir
komu so við báti inn eftir
korninum. So varð borðið
oman í bátin. Tá alt var

komið í bátin, komu Jose-
fina og mamma spakuliga
gangandi og prátandi
oman gjøgnum bøin.
Eingin mátti hoyra, hvat
tær tosaðu um. Beiggjar-
nir róptu á mammu um at
skunda sær, tí báturin lá
og knilti í fjøruni. Men
sama gjørdi, tær hildu
áfram við sínum práti.

Tá komið varð oman á
bakka steðgaðu tær. Tá fór
Josefina inn í bringuna og
tók eina rullupylsu og gav
mammu hana. Tað má sig-
ast at vera makaleyst.
Fyrst at liggja og stríðast
fyri okkum og síðan at
geva okkum eina gávu
afturat! Josefina doyði í
1943.

Cecil, tann yngsti sonur-
in hjá Josefinu, fortaldi
mær, at pápi altíð smiðaði
teimum okkurt afturfyri.
Tað eydnaðist mær at fáa
til varðveitslu eitt stykki,
sum pápi hevði smiðað
teimum.

Idyllurin burtur

Tá Josefina doyði bleiv
tann idyllurin burtur. Dag-
arnir inni á Toppafløtum
hildu uppát, og tá fór
eisini royksmakkurin úr
mjølinum. Tá fór pápi at
turka kornið í hjallinum.
Hann gjørdi fleiri pallar,
sum øksini vórðu lögð á,
so kornið varð vindturk-
að. Ein treskimaskina varð
leigað inn til Søldarfjarðar
frá Royndarstøðini í
Havn. Hon bleiv drivin við

Hetta er kvørnin hjá Josefinu á
Toppafløtum, sum er umrødd í
greinini.

einum lastbili sum
Tummas á Fløtunum í
Lamba átti. Annað bak-
hjólíð bleiv lyft upp frá.
So bleiv ein reim lögð um
og hetta dreiv treskimask-
inuna.

Vit veltu korn líka til
kríggið endaði í 1945 ella
1946.

Kornið verður malið

Kvørnin stóð í sunnara
kjallara. Tað varð malið
tvær til tríggjar ferðir um
vikuna. Fyri at fáa kornið
at vara longur, keyptu vit
russiskan rug at mala upp
í. Hesin fekst í handlinum
í Søldarfirði. Tá helt eg, at
tað føroyska við kornvelt-
ingini var burtur.

Mammur og pápa dám-
du betri, tá kornið var væl
malið. Varð ov nógv koyrt
í eyga á kvørnini, bleiv
mjølíð grovari. Tí stoypti
pápi oman á tann ovara
kvarnasteinin, so hann
bleiv tyngri. Tá gjørdist
mjølíð fínari.

Hvønn einasta dag vóru
styrkiroyndir gjørdar við
kornmaling. Tað ráddi um
at kunna mala uttan íhald,
meðan korn varð koyrt í
eygað og ikki mátti steðg-
ast á. Sum 4-5 ára gamal
orkaði ein nú ikki so
nógv, tá var neyðugt at
steðgað á við hvørt. Tá
plagdu tey at siga í køk-
inum: "Hatta man vera
Valdimar!"

Tað var tað sama í
smiðjuni hjá pápa. Har var

altíð okkurt ein mátti lyfta.
Tað vóru sleggjur, am-
boltar í ymiskum stødd-
um. Og kláraði ein tað
ikki, so varð ein kallaður
bæði eitt og annað.

Var tað spøkilsis?

Meðan vit tosa um kvørn-
ina, fari eg at siga frá eini
hending. Tað var altíð
myrkt alla staðni. Ljós var
bara í køkinum.

Í gomlum húsum vóru
mong óljóð. Kúgvín í kjall-
aranum var góð at skylda
uppá, um okkurt ljóð var,
sum ikki kundi forklárast.
Tað kundi vera hon, sum
sló hornini upp undir
gólvið.

Men tá ið kúgvín ikki
var meira, var einki at
skylda uppá, og tá kundi
ein gerast ræddur.

Aftur til kvørnina. Eitt
kvøldið seint hoyra vit
kvørnina mala, og tað var
ikki smávegis sum hon
mól – alt ristist. Men so
tagnaði hon. Eingin tordi
oman í kjallaran, tí tað var
myrkt. Tá ið farið var
oman í kjallaran um
morgunin, tá tað var bliv-
ið ljóst, sóu vit, at tann
ovari kvarnasteinurin var
farin oman av og lá skeiv-
ur á kvørnini. Tað var ikki
bara at siga tað at fáa
hann fluttan. Hann var jú
nógv tyngri enn vanligir
kvarnasteinar, tí tað var
stoypt oman á hann. Vit
ivaðust ikki í, at hetta
máttu vera okkurt spøk-
ils, tí eingin tordi at gera
okkum fortred.

Torv

Ein treyt fyri at liva í hesi
bygðini sum í øllum øðr-
um bygðum, var at tað
logaði á grúgvuni. Tí mátti
torv til.

Hugsandi skuldi verið,

at menn sluppu at skera
torv í haganum, haðani
trøðin var innløgð. Men
so var ikki. Bøndurnir
høvdu ikki nóg mikið av
torvi til sín sjálvs.

Teir menn, sum settu
seg niður á Skipanesi,
fingu loyvi til at skera torv
ymsa staðni á fjørðinum.
Rættindini til torvið lógu
mestsum til húsið í flestu
førum, og tey arvaðust frá
manni til mann.

Flutningurin av torvi
hevur fyri tað mesta verið
við báti inn ella út eftir
fjørðinum. Beringin hevur
verið til og frá bátinum.

Langabbi mín Jacob
Niclasen hevði torvheiðar
yviri í Miðhaga á Skála.
Hetta var omanfyri Seiða-
bergsklett nakað nær bakk-
anum, vestanfyri Fiskahyl
í Skálabotni og millum
Áirnar norðuri í Ánum.
Abbi mín Jacob Jacobsen,
Lenu Jákup hevði torv í
Tundradali.

Av Tundradali og fyri
ein part eisini av Ánadali
var torvið seinastu tíðina
flutt við rennistrongi oman
til sjóvarmálan. Renni-
strongurin var ein jarn-
tráður, ið var spentur upp
og smurdur. Til at høgga í
kjaftbandið á torvsekkj-
unum var ein jarntráður,
ið var boygdur sum ein
opin ringur, nýttur. Oman
av Tundradali eru 600
favnar.

Mestsum allar kráir og
gróthús, har torv varð
goymt, stóðu niðri á bakk-
anum, so styttri skuldi
vera at bera úr bátinum.

Smiðjan

Sum nevnt í greinini
hevði pápi eisini smiðju í
mong ár. Hesa fara vit at
lesa um í einum komandi
blað.

Meira um Juliu

Viðmerking til grein í FF-blaðnum
9. mars 2006.

Í hesi grein, sum nevnt Útlongsul av Skipa-
nesi, verður skrivað um Juliu, dóttir Jákup
Niclassen, at hon bleiv upp á vegin við einum
giftum søldfirðingi, sum hon var í húsi hjá. Tí
noyddist hon at rýma av landinum til Danmark-
ar. Her verður skrivað, at hetta var í 1855.

Eg haldi ikki hetta ruggar rætt. Julia varð fødd
í 1835. Við fólkataljingina í 1850 er hon á Heim-
bø í Søldarfirði og tænar. Tá er hon fimtan ár.
Fyrsta februar í 1855 er hon og bróðurin, Lenu-
Jákup, heima hjá foreldrunum. Triðja november
1855 fer hon til Havnar at tæna. Hetta sæst í ein-
um avgangslista í Eysturoyar kirkjubók.

Í einum avgangslista fyri Suðurstreym sæst, at
hon fer niður til Danmarkar í august í 1857. Í
hesum tíðarskeiði frá februar í 1850 til novem-
ber í 1855 hevur hon einki barn fingið, hvørki
livandi ella deytt. Av hesum síggja vit, at Julia var
í Havn í eitt ár og níggju mánaðir, áðrenn hon
fór niður til Danmarkar. Var hon við barn, tá ið
hon fór av landinum, man tað helst vera hent í
Havn.

Maria Jacobsen, Glyvrrar

Hvanngarður hoyrði eisini til á Skipanesi. Hetta er tann í Ytstahúsi.

Tíðindaskriv frá Føroya Lívstrygging

Ársroknskapurin fyri 2005

P/F Føroya Lívstrygging hevði ársaðalfund hósdagin tann 30. mars, har ársroknskapurin 2005 varð lagdur fram.

Brot úr ársfrágreiðingini fyri 2005

Rakstrarúrslitið hjá Føroya Lívstrygging, áðrenn burturleggingar til bonusútgjaldning og eginogn, var 55,9 mió. kr. móttvegis 38,0 mió. kr. árið frammanundan. Rakstrarúrslitið verður býtt soleiðis, at 6,4 mió. kr. verða fluttar til eginognina, ið svarar til, at eginognin er rentað við 8%. Eginognin er nú 86,6 mió. kr. Til bonusútgjaldning eru fluttar kr. 49,5 mió. kr., og samlaða bonusútgjaldningin er 111,2 mió. kr. Tryggingartakararnar eru í 2005 fingið tilskrivaða rentu við 4,5%. Rentan fyri 2006 er ásett at vera tann sama, 4,5%. Fíggjarstøðan javnvigar við 2.006 mia. kr. við árslok móttvegis 1.758 mia. kr. í 2004. Eginognin, bonusútgjaldning og ábyrgdarpeningur tilsamans eru 222,9 mió. kr., hetta svarar til 12,6% av teimum tryggingarteknisku avsetingunum.

Niðanfryi standandi talva vísir hesi høvuðstølini

1.000 kr.	2005	2004
Tryggingargjöld	217.683	205.116
Úrslit av endurtrygging	10.309	4.992
Inntøkur av iløguaktivum netto	126.615	94.384
Tryggingarveitingar	70.424	63.652
Tryggingartekniskar avsetingar	186.467	173.915
Rakstrarútreiðslur	19.744	18.343
Skattir og avgjöld	1.445	588
Rakstrarúrslit áðrenn burturleggingar		
til bonusútgjaldning og eginogn	55.910	37.983
Flutt til bonusútgjaldning	49.494	32.043
Flutt til eginogn	6.415	5.940

Tryggingargjöldini hækkaðu frá 205,1 mió. kr. til 217,7 mió. kr., sum er ein vøkstur upp á 6,1%. Hesin vøkstur er minni enn seinastu árin. Hetta var væntandi, tí vøksturur tey seinastu árin hevur verið óvanliga stórir. Av tí at flestar eftirlønartryggingarnar eru knýttar at lønar-sáttmálunum á arbeiðsmarknaðinum, er vøksturur in í tryggingargjöldunum hjá Føroya Lívstrygging tætt knýttur at, hvørjar hækkingar verða gjørdar í sambandi við lønarsamráðingarnar. Í 2005 vóru ikki munandi hækkingar í eftirlønargjöldunum.

Býtið av tryggingargjöldunum er soleiðis, at 56% av tryggingargjöldunum eru goldin til kapitaltryggingina; til rentu- og

ratutryggingar og samlagstryggingar er goldið ávikavist 27% og 17%.

Samlaða talið á tryggingaðum persónum við ársenda 2005 var 19.085 í mun til 17.671 árið fyri. Av teimum vóru 6.959 persónar, sum bert vóru skrásettir í sambandi við samlagstrygging. Talið á tryggingaðum persónum, sum høvdu eftirlønartrygging/lívstrygging var 12.126 við ársenda 2005 í mun til 11.530 árið fyri.

Í miðal vóru inngjöldini til eftirlønartryggingarnar 15.156 kr., og er tað slakar túsund krónur meira enn árið fyri. Miðalinn-gjaldið er sostatt vaksandi, men enn er tað eitt stórt tal av tryggingum, ið ikki er komið á eitt inn-gjaldingarstig, sum svarar

til eina fult útbygda eftirlønarskipan og tí skuldi verið møguleiki fyri, at inngjöldini til verandi tryggingar fara at hækka nakað komandi árin.

Fíggjarvirksemi

Tær samlaðu fíggjarinntøkurnar hjá felagnum vóru 132,6 mió. kr. í mun til 99,0 mió. kr. árið frammanundan, og svarar hetta til, at fíggjarognirnar hava givið eitt miðalavkast upp á 7,2% í 2005. Íløgubýti og vinningur av íløguvirkseminum hevur verið sum niðanfryi standandi talva vísir.

1.000 kr.	Bókað virði		Vinningur í kr.		Vinningur í %
	Ársbyrjan	Árslok			
Fastogn	14.390	15.172	682	4,6%	
Børsskrásett partabrev	74.476	258.704	52.459	31,5%	
Óskrásett partabrev	9.508	27.708	0	0,0%	
Lánsbrøv	1.502.972	1.494.504	75.055	5,0%	
Útlán	35.280	25.265	2.353	7,8%	
Innlán	84.525	154.373	2.020	1,7%	
Íløgukativ tils.	1.721.152	1.975.726	132.568	7,2%	

Hóast ein rentuhækking hevur eitt kurstap við sær, er tað – sæð frá einum íleggjarasjónarmiði – ynskiligt, um rentan hevði hækkað nakað. Av tí at rentan á lánsbrøvum er so lág, eru íløgurnar í partabrev hækkaðar munandi í

2005. Føroya Lívstrygging hevði við ársbyrjan 84,0 mió. kr. í partabrevum og við ársenda 286,4 mió. kr. Talan er sostatt um eina munandi hækking í partabrevailøgunum og eru tær nú uml. 15% av teimum samlaðu íløgnum. Lánsbrøvini góvu eitt avkast uppá 5%. Lánsbrævantent fall heilt fram til oktobermánað, tá var 10 ára lánsbrævantent komin undir 3%. Í oktober-novembermánaði hækkaði rentan munandi, men fall nakað aftur í desember. Hóast hesa rentuhækking góvu lánsbrøv-

um, góvu partabrevini ein kursvinning á 39,8 mió. kr. og á gjaldoyra 8,6 mió. kr. Av tí at tað einans eru partabrevini, sum eru í fremmandum gjaldoyra, góðu partabrevini ein samlaðan kursvinning á 48,4 mió. kr., umframt eitt vinningsbýti á 4,0 mió. kr. Orsøkin til tann lutfalsliga stóra kursvinningin á gjaldoyra var, at dollarin hækkaði munandi í 2005, soleiðis at tað kursfallið sum var á dollarinum í 2004, varð vunnið aftur í 2005. Partabrevini góvu eitt samlað avkast á 31,5% í 2005.

ini ein kursvinning á 10,6 mió. kr. Tær samlaðu rentuinn-tøkurnar og vinningsbýti vóru 72,9 mió. kr.

Tann samlaði kursvinn-ingurin á øllum íløgukativum var 59,0 mió. kr. Umframt áðurnevnda kursvinning á lánsbrøv-

Í nevndini fyri Føroya Lívstrygging eru Poul Hansen, Súsanna E. Sørensen, Eyðbjørg Kass, Kristian R. Davidsen og Kitty May Ellefsen, sum er nývald.

Tuberklamynd

Vit hava fingið fylgjandi nøvn á hesi myndini, sum vit høvdu í seinasta blað í samband við greinina um Pirkuna.

Frá vinstru:

Steingrim Mikkelsen, Havn
Klæmint Nicodemussen, Sandur
Frits Thomsen, Syðrugøtu
Reinhold Frederiksen
Hans Martin Miklagarð, Eiði
Dánjal Thomassen, Sørvágur
Tummas Vilhelm, Vágur, framanfyri

x

x

Eigil, Vágur
Maifred Rasmussen, Strendur
Hanus Hansen, Mikladal

x

Kennir nakar hinar, vilja vit fegin frætta.

Kennir nakar hesar?

Hendan myndin er í myndasavninum hjá Tummas Jacobsen, sum er umrøddur aðra staðni í blaðnum. Vit vita ikki um hetta eru føroyingar. Teir síggja nakað útlendskir út, men kunnu eisini vera føroyingar í útlandum. Um nakar kennist við hesar menn vilja vit fegin frætta.

Kári á grøvini hjá langabbanum í Reykjavík

Sum teimum flestu kunnugt hava fleiri hundrað føroyskir fiskimenn latið lív í Íslandi, serliga fyrrapartin av farnu øld. Vit hava eisini havt nógvar frásagnir um hesar sorgarleikir.

Teir flestu av hesum fiskimönnum finga eina váta grøv, men nakrir komu tó í kristna jørð í Íslandi. Nógvir eru grívnir í gamla kirkjugarðinum í miðbýnum í Reykjavík. Aðrir eru grívnir aðrastaðni í Íslandi. Umframt einstaklingargravir eru 5 av manningini á "Riddaranum" grívnir á Seyðisfjørðinum.

Í Reykjavík eru tvær stórar gravir. Onnur við 14 av teimum monnum, sum fórust við "Onnu" í 1924, og hin er við teimum 7 monnum, sum doyðu við "Acorn" í 1928.

Á grøvini har menninir á "Onnu" liggja, er ein lítil eykagrøv, har gravsteinur yvir Hans Jacob Berg í Sandvík stendur. Hans Jacob Berg var langabbi Kára av Rógvi, sum er kendur frá ymiskum almennum nevndararbeiðum, og eisini frá FF-blaðnum.

Kári býr í Reykjavík saman við konuni Jóhonnú. Her granskar hann lögfrøði og undirvísir, meðan konan er lesandi. Havi fyrr lovað Kára, at vit – tá høvi beyðst, saman skuldu fara á grøvina hjá langabbanum, so hann kundi síggja, hvar hann liggur grívin.

Hetta varð so gjørt í sambandi við Íslandsferðina, sum er umrødd í hesum og seinasta blaði. Av tí at Kári býr so nær við kirkjugarðin var sera høgligt at fara hagar.

Ein dóttir Hans Jacob Berg er Poulina av Skarði, sum býr í Havn. Hon greiðir frá, at pápi hennara var við "Falkinum" í 1926, tá hann krøkti seg av einum húki. Hetta var í rokfishari, og í fyrsta umfari varð ikki hildið, at tørvur var fyri at fara inn

Kári á grøvini hjá langabbanum.

at fáa viðgerð. Men hetta tók meira og meira ilt fyri seg, so endin var, at teir fóru inn við honum. Her var Hans Jacob innlagdur á sjúkrahús, men tá fanst ikki tann heilivágur fyri blóðeitran, sum vit kenna í dag. Poulina tekur eisini til, at tað var ein Ellingsgaard, sum hevði serliga umsorgan fyri pápanum. Alfred Petersen hevur eis-

ini verið í Reykjavík tá, og hann hevur heilt vist eisini tikið sær av hesum landsmanninum.

Men endin varð, at Hans Jacob doyði bert 33 ára gamal og gjørdist tískil ein av teimum mongu, sum ikki komu heim aftur.

Heima sat konan Alexandra við 5 børnum. Tá var yngsta barnið, nevniliga Poulina, 2½ ár. Alex-

andra frætti um støðuna og eisini um, at maðurin var deyður. Men hon hevði ikki ráð at fáa líkið heim, og tí varð hann jarðaður í Reykjavík. Hetta hevur helst tikið henni dygt, tí ikki vildi hon práta um tað seinni. Tí var tað ikki tað nógva, børnini finga at vita um hendingina.

Tá í tíðini var einki sum æt einkjuhjálpi. Inntøkmøguleikarnir vóru ikki teir stóru. Eitt sindur av fiskaarbeiði, men annars var tað kúgvín og tað, sum jørðin gav, sum var álitið. Tað bøtti eisini nóg um støðuna, at pápi Hans Jacob, sum eisini æt Hans Jacob, var í húsinum, og var hetta ein góður stuðul. Tey komu eisini undan í øllum góðum.

Tað kann sigast, at grøvin, har manningin á Onnu liggur saman við Hans Jacob, kundi verið betri hildin, og tað tykist ikki at vera nakar, sum hevur beinleiðis ábyrgd av henni. Í nógvar vóru gravirnar røktar av Grími Eysturoy, men tað eru fleiri ár síðan hann fór. Júst hendan grøvin við 15 monnum skuldi verið ein minnisvarði fyri allar okk-

Rúni, stjórin á sjómansheiminum Ørkini, við gravsteinin yvir teir á "Acorn".

ara fiskimenn, sum ikki komu heim aftur úr Íslandi. Hon átti at verið ein minnislund, sum kundi verið ein varði yvir hendan týðningarmikla partin av okkara samleika. Vit hava tí eisini avrátt við Kára, at hann í fyrsta umfari skal kanna móguleikarnar fyri viðlíkahaldi av gravstaðnum, og vil FFuttan iva eisini vera við til at stuðla hesum, kanska saman við avvarðandi.

Annars kann sigast, at tað er lætt at finna hesar gravir. Farast skal inn í kirkjugarðin gjøgnum høvuðsinnngongdina í Ljósavallagøtu. Tá komið er inn um skal farast eftir fyrstu gøtu til høggu, og her er gravsteinurin hjá teimum, sum fórust við "Onnu" og røvin hjá Hans Jacob Berg. Nakað omanfrá er gravsteinurin yvir teir sum doyðu við "Acorn".

Hans Jacob Berg var føddur 22. oktober 1892, og doyði 18. mai 1926.

Skerpikjót og Ísland

Niels Jacob Erlingsson, føroyingur í Íslandi, hevur latið okkum hesa viðmerkingina til okkara grein um støðuna hjá føroyskum skerpikjoti í Íslandi.

Í seinasta FF-blaðnum sá eg greinastubba um skerpikjót og Hoyvíkssáttmálan.

Sum kunnugt var Dávið Oddson, táverandi forsætisráðharri Íslands heima í Føroyum og skrivaði undir handilssáttmála við føroyingar, og var hetta sokallaði Hoyvíkssáttmálin.

Sigast má, at sáttmálin er ikki nakað at reypa av, hetta er í hvussu so er galdandi fyri føroyingar. Har var ein hópur av reglum, sum ikki kundu koma í gildi, har ímillum viðvíkjandi skerpikjoti. Eg skrivaði straks eftir fundin og spurdi, um vit nú ikki kundi fáa sent skerpikjót frá Føroyum. Sjálvandi var einki svar,

og tað er púra rætt, sum stendur í greinini í FF-blaðnum, at ferðafólk, sum kemur higar til Ísland, og dittar sær at hava bita av skerpikjoti við sær, verða viðfarin sum rúsevnamuglarar. Kjotið verður tikið og brent. Síðan má ein betala kr. ísl 1000 pr kg sum bót. Her vil eg siga, at føroyskir myndugleikar hava verið alt ov linir móti íslendingum í sáttmálagarðini. Um loyvi fæst til at flyta føroyskt skerpikjót higar, hevði tað verið ein fittur handil, so nóg av fólki av føroyskari rót býr her.

Annars havi eg seinastu 3-4 árin fingið bónda her í Íslandi til at turka kjót fyri meg, men enn er ikki

tann rætti kjøtsmakkurin í kjøtinum, men vit halda fram til vit finna rætta mátan at turka kjotið.

Nú fær Nólsoyar Páll sín minnisvarða í Nólsoy

Nólsoyar Páll er okkara stóra tjóðarhetja, tað er eingin ivi um tað. Hann tordi at seta seg upp ímóti valdsharrunum, og í hesum verki misti hann lívið. Nógv er skrivað um hann, og fyri nøkrum árum síðani fekk hann eisini sín minnisvarða í Vágsbotni.

Sum tað liggur í navninum, so var Páll úr Nólsoy. Men her hevur eingin minnisvarði verið settur honum. Hetta helt nólsoyingurin í Havn, Egon Hansen, at okkurt mátti gerast her. Hann hevði hetta á orðið við borgmeistar-an Heðin Mortensen og skrivaði síðan til býráðið um málið. Sum kunnugt

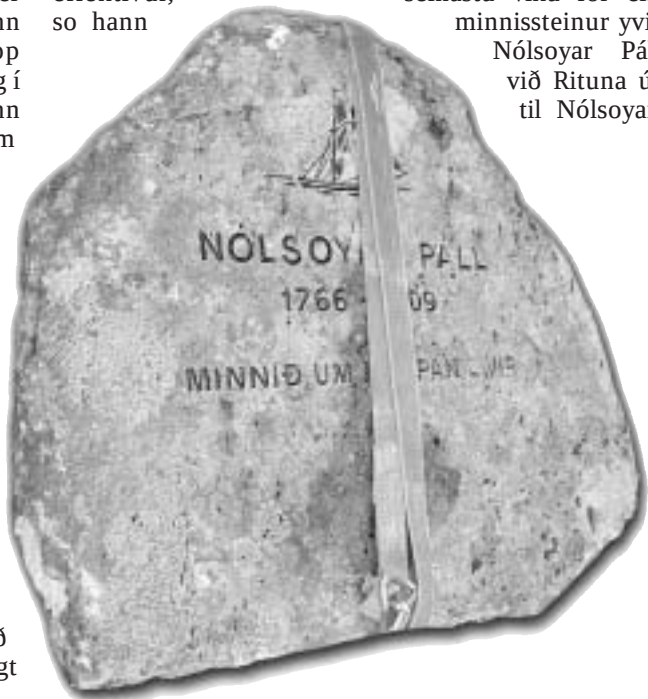
er Heðin sera effektivur, so hann

lá ikki á boðunum, og í seinastu viku fór ein minnissteinur yvir Nólsoyar Páll við Rituna út til Nólsoyar.

Her er ætlanin at seta hann upp norðanfyrí kirkjuna, har tað eisini stendur eitt gróthús, sum er javngamalt við Nólsoyar Páll.

Steinurin er tikin í Vill-ingardali. Tað er Mikala Gulklett, sum eisini er ættað úr Nólsoy, sum hevur høgt tekstin inn í hann. Tekstin eigur Egon. Hann er stuttur og greiður: "Minnið um kappan livir."

Tað fer at frættast, tá steinurin alment verður vígdur.

Nólsoyar Páll
1766-1809
Minnið um kappan livir.

Ætlanin er at seta steinin á hesum øki við kirkjuna og gróthúsið, sum er javngamalt við Nólsoyar Páll.

Vit hava útgerðina

- ◆ Flóttitrol ◆ Snurpunótir
- ◆ Botntrol ◆ Aliútgerð
- ◆ Rækjutrol ◆ Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:

Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:

Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Tíðindaskriv:

Magna Auðunsson lista-framsýning á Norðoya Kunningarstovu

Allan apríl mánaða hevur Magna Auðunsson lista-framsýning á Norðoya Kunningarstovu. Framsýningin lat upp 3. apríl og er opin fram til sunnudagin 30. apríl 2006.

Við á framsýningini eru 26 størri og smærri akrylmálningar, sum í høvuðsheitinum ímynda Klakksvíkina, tó eru nakrar myndir aðrastaðni frá í Norðoyggjum.

Framsýningin er opin soleiðis:

Frá 6. til 21. apríl, mánadag - fríggjadag kl: 10:00 - 17:30 leygardag er stongt.

Annan páskadag, 17. apríl, er opið frá 16:00 - 18:00.

Sunnudagin 23. apríl, Norðoyatunnils gongudagin er opið frá kl. 15:30 - 17:30.

Frá 24. apríl til 28. apríl, mánadag - fríggjadag kl: 10:00 - 16:00, tó er stongt flaggdagin 25 apríl.

Leygardagin 29. apríl, dagurin Norðoyatunnil-in verður latin alment upp fyrí ferðslu, verður opið soleiðis: Kl. 17:00 - 19:00.

Myndir hjá Magnu kunnu eisini síggjast á heimasíðu hennara: www.galleri-magna.dk

Magna Auðunsson og
Norðoya Kunningarstova

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR

telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74

Fax: 44 42 85

SAXOFON
Tlf. 31 68 08

Salemon Johannesen:

Marrutúrur við "Godthaab"

Undan jólum høvdu vit eina áhugaverda frásøgn hjá Salla á Hellunum um hansara langa lív á sjónum í so mong ár. M.a. var hann í sama illveðrinum sum "Blithsome" tann tiltikna túrin í 1935. Hesu ferð greiðir Salli, sum nú er 91 ára gamal, frá túrinum í Grønlandi í 1938 við "Godthaab", har alt gekk illa í hond.

Eg vil nú siga frá, tá ið eg var í "Godthaab" í 1938. Hetta var ein keðiligur túrur. Vit fóru suður til Tvøroyrar at gera skipið klárt. Kokkurin spurdi, um eg kundi fara at gera klárt fyri hann, tí hann hevði so nógv at gera heima, áðrenn hann skuldi avstað aftur. Tað var bæði torv og annað, sum skuldi fáast til haldar.

Tað var alt í lagi, eg játtaði og vit fingi so proviantin umborð. Umstøðurnar vóru nógv øðrvísi enn í dag. Sum eitt dømi kann nevast, at tá í tíðini var tað soleiðis, at tað fekst bara heilt kaffi - kaffibønir - og kaffimyllan var í ólagi. Eg fór so á kontórið at fáa fatur á reiðaranum fyri at skaffa okkum eina nýggja kaffimyllu. Tað var so alt í lagi, men vit komu at bíða ein heilan dag, áðrenn kaffimyllan kom umborð.

Tá ið vit vóru lidnir at rigga til, fóru vit norður aftur. Har kom kokkurin og restin av norðanfjørðsmanningini umborð. Vit fóru so avstað til Grønlands.

Túrurin byrjaði væl. Fiskiskapurin var góður og veðrið var av tí besta.

Tá ið tíðini var tað soleiðis, at fiskurin skuldi landast í Grønlandi, so tað slapt undan at brúka ov nógv tíð til heimsigling, fyrr enn farið varð heim med alla tað árið.

Sigldu á eina boða

Tá vit komu inn í Føroyingahavnini lógu trý skip har, sum skuldu landa, so vit máttu bíða til vit áttu tær. Vit lögdu okkum at bíða eitt sindur vestur úr Føroyingahavnini. Tað skuldi hvør minuttur brúkast, so vit lögdu okkum at fiska har. Men tað var sera smáligt við fiskarí.

Tá so skiparin skuldi fara at rópa snørini inn, tók skipið í ein boða. Afturstevnið klovnadi, og sjógvur kom inn í skipið. Motorurin steðgaði beinavegin, tí ov nógvur sjógvur kom inn í maskinrúmið. Vit máttu síðani oysa. Men vit vóru allir sera troyttir, so kreftirnar

Salli á 150 ára degnum hjá Hellunum í 1999.

"Godthaab".

vóru ikki tær nógvu. Tá vit høvdu oyst eina góða løtu, kom eitt suðuroyarskip framvið. Tað var á veg vestureftir til Kookoyggjarnar at fiska. Hetta skipið hevði sæð, at vit høvdu upp á mastur og at okkurt var áfatt. Teir komu so beinanvegin til okkum og sóu, hvussu til stóð. Skiparin setti manningina umborð til okkum at oysa. Vit royndu eisini at fáa motorin í gongd aftur, men tað eydnaðist ikki. Tað kom ov nógvur sjógvur inn.

Henda sluppin sleipaði okkum so inn í Føroyingahavnina. Tá vit komu inn á havnina, vildu teir ikki hava fiskin umborð á

damparan, tí teir vóru bangnir fyri, at olja var komin at fiskinum, sum stóðan var. Men tað var tibetur so, at eitt skip lá har, sum skuldi til Føroyar. Tað bleiv so avgjørt, at hetta skipið skuldi taka fiskin heim við. Vit máttu hava fólk frá landi at landa skipið, tí vit høvdu ikki orku til at landa sjálvir. Tá liðugt var at landa, bleiv skipið sleipað inn á ein fjørð nærindis, sum kallast "kirkjugarðurin", tí har vórðu tey skipini lögð, ið ikki kundu brúkast meira.

Tá vit hildu, at skipið var komið at liggja væl á "kirkjugarðinum", fóru vit niðan á sjómansheimið.

Jákup Andreas á Mýruni var skipari á "Godthaab".

Vit vóru glaðir, tá vit endiliga sluppu at hvíla okkum. Nógvir av manningini sovnaðu eisini heilt skjótt.

Tá ið vit fóru frá skipinum, høvdu vit ikki tikið hædd fyri, at tað var flóð. Vit hildu væl til standa, men tá tað fjaraði aftur, legði skipið seg á liðina.

Vit vóru tískil ikki meiri enn sovnaðir, tá ið Per Martin, ið var flaggskipari, kom og vakti okkum. Hann bað okkum koma at fáa skipið upp aftur á rættkjøl sum skjótast. Vit máttu so avstað at fáa hetta gjørt. Tað gekk sera striltið, men vit fingi til endans lagt skipið upp ímóti einum øðrum skipi, ið lá vrak á víkini. Eg haldi, tað var "Tjaldrið", men skal ikki siga hetta við vissu.

Tá vit høvdu fingið skorað skipið væl, sluppu vit endiliga niðan á sjómansheimið at hvíla okkum.

Skipstimburmenn komu at hyggja eftir skaðanum, fyri at kanna um skaðin kundi gerast aftur.

Vildu ikki fara út aftur

Tá skaðin var afturgjörður, hildu vit skipsráð um, hvat gerast skuldi. Skiparin vildi hava, at vit skuldu fara út at royna skipið, um tað var tætt. Tað vóru vit ikki fegnir um. Vit noktaðu at fara at royna nakað, har vit ikki vóru vissir um, at tað var afturgjört fullgott.

Tað endaði við, at vit ikki fóru avstað. Fleiri av monnunum valdu at fara heim. Vit vóru einans sje

Um "Godthaab" TG 2

Í Siglingarsøguni verður sagt, at hon var bygd í Rostock í Týsklandi í 1886. Niels Juel Mortensen keypti hana í 1925. Skipari í 1926 til 1929 var Lassi á Trøðni á Strøndum. Í 1934-1936 ferdi Petur hjá Poul við Krógv "Godthaab". Meðan teir 6. apríl 1936 lógu vestanfyrir Oyggjarnar, fingi teir ein sjógv, sum loysti alt, sum var surrað á dekkinum. Teir flestu av manningini fóru tá undir at bjarga oljuføtum, men meðan teir tákast við hetta, brýtur ein skaðasjógvur, sum

kvetti stórbátin av, og sum sópaði dekkið. Tá fjarðað var av, vóru tríggar menn burtur. Skiparin var ein teirra, men hann funnu teir við ongum viti inni undir helvtini av stórbátinum, sum stóð eftir. Hinir sóust ikki aftur. Teir vóru 25 ára gamli bestimaðurin Niels Berg Jacobsen, sum var úr Sandvík og 23 ára gamli Martin Poulsen úr Froðba. Jákup Andreas Poulsen úr Syðrugøtu ferdi "Godthaab" 1937-1941. Skipið sigldi øll krígstakast við hetta, brýtur ein skaðasjógvur, sum

Um Jákup Andreas Poulsen

Skipari hendan túrin, sum Salli var við, var sum nevnt Jákup Andreas Poulsen í Syðrugøtu. Hann var føddur í 1890, og tók skiparaprógv hjá Jens í Dali í 1912.

Jákup Andreas var serliga kendur fyri royndir sínar við Rockall. Hann var skipari á deksbátinum "Lilly". Teir royndu í 1921 undir Føroyum og hugsaðu um at fara á Eysturlandið, men fóru í staðin til Rockall. Teir høvdu gott veður yvir, komu í ørgrynni av fiski og fingi upp í bátin eftir eini viku, uml. 200 skipund, og ikki vóru teir meira enn 11 mans. Fiskurin var óføra stórur, og gingi ikki meira enn 24 fiskar upp á skipundið.

Hetta merkir runt hevur vigað 25 pund í heilum líki. Farið var aftur til Rokkin, og eftir 11 reingerðingum høvdu teir aftur fult skip. Fiskin seldu teir í Fleetwood, og fekk manningin kr. 1,44 fyri stykkið í sjálvdrátti, sum var óføra gott tá í tíðini.

Í 1924 og 1925 ferdi Jákup Andreas "Acorn". Í 1924 vóru teir á veg inn í Vestmannaoyggjarnar við einum sjúkum manni, tá tað brast á við illveðri. Um midnáttina er knappliga ljóst á dekkinum. Teir síggja ein vita og brim undir vitanum og hildu seg vera við at fara á land. Skipið varð tikið undan, og tá gjørdist eitt øgiligt rums á dekkinum. Stórseglið slóð bakk og sleit taljuna.

Knappliga hvarv ljósglæman. Teir skattaður dýpið, men fingi ongan botn. Tá teir koma inn í Oyggjarnar, frætta teir um lagnuna hjá "Onnu", sum var gingin burtur við allari manningini við Grindavík. Hetta er eftir øllum at døma hent í somu løtu, sum teir sóu hesa óveruliga ljósglæmun!

Í 1999 skipaði FF fyri minningarhaldið í Íslandi fyri manningina á "Onnu", í samband við at 75 ár vóru liðin síðan hesa hending. Hon var tá eisini nógv umrødd her í blaðnum. Í hesum sambandi komu undan kavi aðrar frásagnir um, at tað meira millu himmal og jørð enn vit skilja.

Í 1928 hendi ein ræðulig hending umborð á "Acorn", tá sjei manns brendu til deyðis. Umliki. Farið var aftur til Rokkin, og eftir 11 reingerðingum høvdu teir aftur fult skip. Fiskin seldu teir í Fleetwood, og fekk manningin kr. 1,44 fyri stykkið í sjálvdrátti, sum var óføra gott tá í tíðini.

Jákup Andreas var við nógvum skipum, og var til sjós øll árin frá tí hann fyrstu ferð fór til skips í 1906. Hann hevði vónað, at hann fór at halda 70 á føðingardagin á skipsdekki, men so skuldi ikki verða. Um várið 1960 varð hann innlagdur á landssjúkrahúsið, og hann doyði 14. august sama ár.

Tað kann verða skoytt upp í her, at Jákup Andreas var beiggji Dánjal Poulsen, sum var abbi Sofus Poulsen, sum hevur havt nógv frásagnir her í blaðnum. Vit hava onkra eftir, sum fer at koma í onkrum av komandi bløðunum.

Í 1936 í Føroyingahavnini.

Sunnudagur í Føroyingahavnini.

mans eftir hjá skipinum, og vóru vit Per Martin Thomsen, úr Syðrugøtu, Hellu Meinhard (Jensen) úr Norðragøtu, skiparin Jákup Andreas á Mýrini (Poulsen) úr Syðrugøtu, Jens Edvard Jensen, beiggi Meinhard, av Hellunum, Anton Bernhard, Benni kallaður, Hansen, hjá langa Petur Hans í Norðragøtu og eg.

Nakað seinri bað skiparin Jens Petur, Benna og meg fara avstað, og loysti hann okkum harvið frá skipinum

Skipað var fyri, at skipið skuldi sigla heim saman við øðrum skipi. Tað gekk tó leingi, áðrenn tað eydnaðist at fáa skipið heim.

Jens Edvard og Benni fóru við onkrum trolara.

Hetta var tó eingin serligur túrur hetta árið hjá Jákup Andreasi. Vit vóru sera keddur um hetta.

Sjúkur umborð

Mourits av Glyvrur, sum átti og førði "Guide Me", vildi hava meg at koma við teimum, men eg bar meg undan. Eg var blivin sjúkur, og orkaði ikki væl at gera nakað. Mourits gavst ikki so. Hann vildi, at vit skuldu fara avstað og játtaði seg at taka klæðini umborð.

Tað kundi so gera tað sama, eg orkaði ikki nógv fyri tað. Men tá Mourits fór við klæðunum, fór eg aftaná.

Hetta var ein fríggjadag. Leygarmorgunin fóru vit so út, og vit fiskaðu stutt

út frá Føroyingahavnini. Vit fingi nógv fisk og fingi skjótt fult dekk. Mítt arbeiði við reingerðini var at avhøvda. Tað kom tó ikki nógv burtur úr arbeiðinum, tí eg kendi meg bara verri og verri, eg hevði ongan matarlyst. Eg royndi tó sum frægast at arbeiða, tað eg kundi.

Vit fóru inn í Føroyingahavnina at halda sunnudag. Tá var tað bara blivið enn verri. Vit fóru tó allir á sjómansheimið til møti.

Vit fóru so út aftur, og mánanáttina bleiv tað so mikið ringt, at eg fekk ikki sovið í koyggjuni hjá mær. Maðurin, ið var á vakt hesa náttina, hevði eina góða koyggju. Hann bað meg taka sína koyggju, men tað gjørði tað sama.

Upprunaliga sjómansheimið í Føroyingahavnini, sum Salli umrøður í frásøgnini. Myndirnar úr Føroyingahavnini eru úr bókini Føroysk Sjómansmissión í 25 ár, som kom út í 1948. Sjómansheimið varð bygt í 1937, og eins og við sjómansmissiónini í Íslandi var tað Alfred Petersen, sum gekk á odda. Alfred var eisini her, tá Salli var við "Godthaab" í 1938 og saman við honum vóru Signhild Hansen og Lovisa Hansen. Tað kann vera nevnt, at tað vóru samstundis tvær gentur á danska sjúkrahúsinum og vóru tær Anna Katrina Olsen og Lina Olsen, báðar úr Rituvík.

Eg hevði sera nógv pínu. Mourits og stýrimaðurin komu so fram at hyggja, hvussu vorðið var. Teir tóku so tað avgerð, at eg mátti til lækna. Teir settu bátin út fyri at rógva meg í land, so eg kundi koma undir læknahond. Vit komu niðan á sjúkrahúsið, sum var nýtt tá. Læknin búði í einum húsum nær við. Síðani blivu boð send eftir lækna at koma beinanvegin, og hann kom eisini. Hann sá beinanvegin, at tað var ein feril av blindtarmsbruna, sum eg hevði. Har var so einki at gera, eg mátti beinanvegin undir skurð. Tað var ein ungur lækni og ein sjúkrasystir, sum vóru trúlovað, ið arbeiddu har. Afturat hesum vóru tvær føroyskar gentur á sjúkrahúsinum, og hetta var sera hugaligt.

Eg kom so inn á skurðstovuna og skuldi doyvast. Eg kann minnst, at tað síðsta eg hómaði, áðrenn eg sovnaði, var lítlifingur. Skipið fór so út aftur mánadag. Mourits skipari, vildi hava at vita, hvussu operatióin hevði gingist. Telegramm bleiv sent umborð, at tað hevði gingið sera væl.

Jákup Andreas og Per høvdu tá høyrð tíðindini um, at eg lá á sjúkrahúsinum. Teir komu at vitja meg. Tað var eg sera fegin um.

Eg lá á sjúkrahúsinum í 10 dagar. Eg fór so heim við "Guide Me". Ein havnardrongur gav mær sína koyggju, og var tað tann besta koyggjan umborð. Vit fingi nakað av sjaskveðri eystanfyri Julianehaabs buktina. Men tað var sera gott veður restina av heimferðini.

Olja og proviantur gingu undan

Árið eftir fór eg við "Bearnaise". Petur Skeel var skipari hetta árið. Vit fiskaðu við línu og snøri. Fiskarið var tó smáligt. Vit nýttu sild til agn.

Stóri trupulleikin var, at vit høvdu onga olju eftir á heimferðini, so vit máttu brenna lýsi. Hetta var ringt fyri motorin, tí lýsi dálkaði so illa, og tí máttu vit ofta steðga fyri at reinsa motorin. Vegna góða veðrið var heldur ikki nógv hjálp í seglunum.

Av tí at heimferðin bleiv so drúgv, gekk maturin undan. Vit høvdu fingið býtt sukurmolarar sundur á Kappanum. Breyð var

einki og keks var lítið av. Saltfiskur og rísvatn var tað, vit livdu av á tí 30 daga longu heimferðini.

Síðst í októbur mánaði komu vit so suður ígjøgnum Djúpini, har menn høvdu funnið grind. Vit royndu at reka hana inn á Funningsfjørð, men tíanverri slapp hon.

Har var eisini ein Hellubátur í grind, so Tummas á Hellunum og eg sluppu inn á Hellurnar við honum.

Tá eg so kom heim, fekk eg at eta frá mammu, men eg spýði alt upp aftur beinanvegin, tí magin tol-di ikki at fáa nakran mat. Eftir stutta tíð kom eg tó fyri meg aftur.

Hetta var fyrsta krígsárið, so vit máttu mála flaggið á skipssíðuna. Túrurin gekk annars gott.

Vit takka Salla fyri hesa áhugaverdu frásøgnina, sum er enn eitt íkast til søguna hjá fiskimonnum. Hetta kann geva teimum yngri ein lítlan farra av, hvussu strævið lívið mangan hevur verið hjá teimum sum baldust á sjónum.

Starvsfólk á veg yvir á sjómansheimið í 1937. F.v. Signhild Hansen, seinni Johannesen, Louisa Hansen og Ansgar Jensen. Hann var av Hellunum eins og Salli og fór yvir at mála tá nýggja sjómansheimið.

Norðmenn og føroyingar drekka kaffi saman í Føroyingahavnini í 1939.

Maria og Alfred Petersen á heimferð eystan fyri Kap Farvel.

Ben Yami hjúnini koma higar í summar

Tað var í samband við fiskivinnuráðstevnu hjá Farec í 2004, at Menakhem Ben Yami gjørdist kendur í Føroyum. Hann er ein altjóða kendur fiskivinnufrøðingur, sum m.a. hevur arbeitt fyri FAO, matvørustovnin hjá ST. Tað er fáur sum veit so nógv um praktiska fiskivinnu sum hann, eisini tí hann hevur arbeitt í mongum londum. Menakhem hevði eina framløgu, sum fyrst og fremst var grundað á sjónarmiðini hjá fiskimonnum. Hansara framløga kann finnast á okkara heimasíðu sum eitt skjal til okkara ársfrágreiðing fyri 2004. Annars kunnu hansara sjónarmið finnast á hansara egnu heimasíðu, sum eitur:

www.benyami.org

Ta ferðina fingur vit eisini hansara søgu sum pólskur jødi í ghettoni í Warszawa, og um hvussu hann slapp undan ætlaðu lagnuni, sum nasistarnir ætlaðu jødum.

Í fjør hittu vit eisini

Hanna og Menakhem Ben Yami koma til Føroya í summar. Hetta verður ein sera forvitnislig vitjan.

konu hansara Hanna og fingur hennara søgu sum týskur jødi, sum endaði við at hon fekk ferðaboð til Auschwitz, men sum kortini slapp undan. Hetta var samstundis ein ræðandi og ein hugtakandi frásøgn. Ikki minni einstandandi eru teirra frásagnir frá teirra búseting í Ísrael.

Menakhem er 79 ára gamal og framvegis virkin á fiskivinnuøkinum. Í summar fara hann og Hanna til USA, og á leiðini heimaftur koma tey til Føroyar umvegis Ísland. Tey verða í Føroyum frá 30. juni til 8. juli, og hesa vikuna verður lögð ein skrá, har Menakhem fer at kunna seg serliga um

fiskidagaskipanina og um tey ymisku sjónarmiðini, sum eru um hana. Væntandi kemur okkurt gott og sakligt íkast burturúr. Helst fara vit eisini at frætta um støðuna í Ísrael. Vit koma at greiða nærri frá skránni seinni. Vit kunnu uttan iva gleða okkum til eina framúr áhugaverda vitjan.

Volunteer

Vit hava fingið uppspurt at manningin er av "Volunteer" hjá Símoni í Rituvík. Vit hava nú fingið uppspurt allar menninar á myndini.

1. Justines Nielsen, Saltangará.
2. Jákup Olsen, í Hálvdanstoft, Toftir.
3. Justines Højgaard, í Króki, Toftir.
4. Edvard Højgaard, Rituvík.
5. Hans Jákup Olsen, Toftir.
6. Tummas Thomsen, Syðrugøta.
7. Hans Andreas Nielsen, Saltangará.
8. Godtfred Thomsen, Syðrugøta.
9. Richard Højgaard, í Króki, Toftir.

10. Amaliel Højgaard, í Króki, Toftir.
11. Knút Poulsen, Saltangará.
12. Piddi Højgaard, Toftir.
13. Per Martin Thomsen, Syðrugøta.
14. Óli Olsen, Toftir.
15. Símun Højgaard, skipari, Toftir.
16. Magnus Anthon Højgaard, Toftir.
17. Hans Jacobsen, í Norðrastovu, Toftir.
18. Jákup Matthias Jacobsen, Toftir.

Nr. 3, 9 og 10 eru brøður. Nr. 15 og 12 eru brøður. Nr. 5 og 14 eru brøður. Nr. 17 og 18 eru brøður. Nr. 3 og 16 eru faðir og sonur.

Tómur krossur og tóm grøv

Men nú er Kristus risin upp frá deyðum sum frumgróðurin av teimum, sum sovnað eru burtur.
1. Kor. 15,20

Langfríggjadagur og páskadagur hoyra saman. Hvørja ferð Jesus tosaði við lærusveinarnar um líðing sína og deyða, tosaði hann eisini um uppreisnina á triðja degi.

Jesus visti og peikaði á, at tað, sum fór at henda honum langfríggjadag og páskamorgun, vóru tvær síðir av somu sök.

Langafríggjadag:

- var Jesus tað endaliga og fullkomna offrið, hvørs blóð rann fyri allar heimsins syndir, og sum blóðoffringarnar í gamla testamenti peika fram ímóti. 1. Joh. 2,1-2
- rindaði Jesus við lívi sínum tað loysigjald, sum var neyðugt, fyri at keypa og endurloysa mannaættina úr syndini, aftur til Guds. Rom. 3,24
- gjørdi Jesus sátt millum tveir partar, Gud og mannaættina, sum ikki sótu um sátt – vegna syndina. Róm. 5,10

Jesu uppreisn páskamorgun staðfesti:

- at hann var sonur Guds, og at tað var satt, sum hann segði.
- at hann hevði uppfyllt lógina og var uttan synd og hevði tí rættin til lívið. Róm. 10,5
- at Gud segði sítt ja og amen til frelsuverkið.
- at Jesus hevði strikað skuldabrevið út, hevði sprongt deyðans leinkjur og hevði vunnið sigur á Sátani.
- at nú er hann livandi og nærverandi allastaðni samstundis.
- at eins og hann reis upp, skulu øll rísa upp ein dag – til lívs ella til dóms.

Reis Jesus ikki upp, eru vit enn í syndum okkara, so er trúgvín fáfongd og tóm og gleðiðskapurin innantómt møn. 1 Kor. 15,17...

Krossurin er tómur og grøvin er tóm.

Jesus er ein livandi og nærverandi frelsari, sum eisini vil hitta teg – frelsa teg.

Sigursfróur skrivur Paulus: "Nú er Kristus risin upp frá deyðum..." Hann livir.

*Jesus stóran sigur vann,
fyri meg hann hevur vunnið,
nú eg Gudi prisa kann,
tí eg havi Jesus funnið;
ei eg nú kann óttast vanda,
himmalin man opin standa.*

Ms. 175

Vit hava stórt úrval av fiskireiðskapi til línu og snellu

Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv, hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

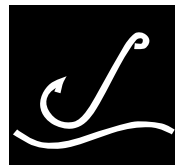
Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir. Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk. Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

Føroya størsti veitari til ídnað og vinnu

Pakningur úr kartong, bylgjupappi og tjúkkum pappi, plastikki og øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur · Pakkiútgerð
Maskinur · Arbeiðsklæði Trygdarútgerð ·
Knívar · Tilsetning · Sekkir · Plattar · Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
...sjálvandi til besta prisin!

FARPACK

Smyrilvegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
Tel +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

KLÁRUR TIL
VARRÓÐURIN?

Um ikki, so er tíð at vitja niðan í
GUMMIBÁTATÆNASTUNA

Vit hava gummibátin, termo-draktina, bjargingarvestin, handsokarnar og meginpartin av tí, tú hevur brúk fyri.

Útvaldar draktir
Úr bert 499,-

GUMMIBÁTATÆNASTAN

31 49 13 | Mannaskarð 4 | FO-110 Tórshavn | gbt@gbt.fo | www.gbt.fo

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Arbeidsmarknaðurin og nýggju ES londini

ES komisióin mælir til at opna arbeidsmarknaðin fyri borgarunum í nýggju ES-londunum. Ein samanning av teimum trimum londunum, sum valdu at opna arbeidsmarknaðin í 2004 og teimum, sum valdu verjutiltøk, vísir greiðar fyrirminir í einum opnum arbeidsmarknaði. Fyrsta mai í 2004 fekk ES tiggju nýggj limalond. Meðan flestu limalondini í ES valdu at seta ávís "verjutiltøk" í verk móti

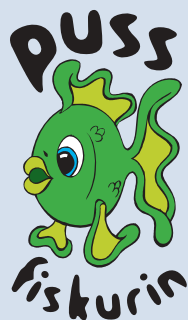
arbeiðsmegi í nýggju limalondunum, valdu Svøríki, Bretland og Írland at halda fast í einum opnum arbeidsmarknaði. Hesi verjutiltøk ella undantøk skulu endurskoðast innan fyrsta mai í ár. ES komisióin hevur tí gjørt eina kanning av arbeidsmarknaðinum, ið nú er almannakunngjörð. Og niðurstøðan er greið. Tey trý londini, sum valdu at halda fast í einum opnum arbeidsmarknaði, hava

havt størri vøkstur í búskapinum og í arbeiðsplássum enn hini londini. Vøxturin í hesum londunum tekur sjálvandi ikki bara stóði í tí opna arbeidsmarknaðinum, men hinvegin hevur tað, at tey valdu at geva nýggju ES borgaranum fría atgongd, als ikki verið nakar báði. Kanningin vísir, at óttin fyri, at tilflytarar úr nýggju limalondunum fóru at føra til arbeiðsloysi, var ógrundaður. Nógvar færri

enn vænta leita sær til gomlu limalondini. Í flestu av teimum 15 gomlu limalondunum er minni enn 1% av arbeiðsmegini komin úr nýggju limalondunum. Írland er tó eitt undantak, tí har eru heili 3,8% av arbeiðsmegini tilflytarar úr nýggju miðevropeisku limalondunum. Hetta hevur tó bert ávirka írska arbeidsmarknaðin og búskapin positivt, tí hesi fólk taka størv sum vanligi írin ikki

vil hava. Sum heild vísir kanningin, at í økjum har flest fólk úr nýggju limalondunum hava funnið størv, eru eisini fleiri størv skapt til lokalu arbeiðsmegini. Tað verður í kanningini eisini víst á einstakar trupulleikar, og at fæfeløg t.d. hava víst á óorganiseraða arbeiðsmegi, men hetta broytir ikki heildarmyndina. Kanningin vísir eisini, at sokallaðu "forðingarnar"

hjá fleiri av gomlu ES londunum hava lítlan týðning, tí til ber at fáa arbeiðsmegi inn, um størvur er á tí. Hetta vísa hagtølini eisini. Miðlar í ES londunum vænta tí at verjutiltøkini fara at vera linka ella slept í flestu londunum. Spania og Grikkaland hava boðað frá, at tey væntandi avtaka allar forðingar, og fleiri av hinum londunum siga seg umhuga at linka forðingarnar.

Pengar

Konan ætlaði sær ein túr í býin at "shoppa" og bað mannin um at geva sær eitt sindur av pengum.

– "Pengar, pengar og aftur pengar", suffaði maðurin, "tað gongur ikki ein dagur, uttan at tú biður meg um pengar. Um tú spyrst meg, so hevur tú meira brúk fyri einum heila enn pengum".

– "Ja, tað kann verða", svaraði konan, "men nú spyrji eg teg um tað, sum eg haldi, at tú hevur mest av..."

Tríggir menn standa við gravarbakkan, har teir júst hava lorað kistuna við vinmanni teirra. Tann eini tekur mappuna fram, og sigur:

"Eg skyldaði honum 200 krónur, og tær skal hann so fáa", og so kastaði hann 200 krónur niður í grøvina.

Tann næsti vinmaðurin stendur eina løtu og hugsar, og sigur so: "Ja, hann skal eisini fáa tær 100 krónurnar, sum eg skyldaði honum." Og so kastaði hann 100 krónur niður í grøvina.

Tann triðji vinmaðurin stendur eina góða løtu og hugsar, og sigur so til síðst:

"Ja, hann má heldur fáa tær 200 krónurnar, sum eg skyldaði honum." Síðani skrivaði hann einn kjekk á 500 krónur, kastaði hann niður í grøvina, og tók hinar 300 krónurnar, sum hinir báðir høvdu kastað niður í grøvina, upp aftur.

Skræddarin farin úr einum horni í annað

Nógvir føroyingar eru í Reykjavík. Ein teirra er Árni Gærðbo, ættaður úr Vági. Hann var í mong ár eitt kent andlit í Havn. Nógv kendu hann sum skræddaran á Káta Horninum í Havn. Hjá honum bar til at fáa gjørt smærri umvælingar av klæðum, sum at fáa lagt einar buksur upp ella fáa sett nýtt snarlás í.

Nú er Árni Gærðbo farin í eitt annað horn. Hann er fluttur til Reykjavíkar og núverandi hornið liggur eins sentralt í Reykjavík og hornið í Føroyum. Søgan aftanfyrir er, at Árni sum heilt ungur fór til Íslands at læra til skræddara. Hann giftist og fekk børn og búði í Íslandi í 27 ár. Hann var í Íslandi, tá m.a. Nicolina, sum seinni giftist við Oskar Vigfusson, sum vit høvu minningarorð um í seinasta blað, komu til Íslands. Tá komu tey at kennast væl.

Hann fekk hug at royna at koma aftur til Føroya, og gjørdist hetta veruleiki í 1972, tá hann byrjaði at framleiða Hazy cowboybuksur. Hetta gekk heilt væl í nøkur ár, og hann hevði upp til 25 fólk í arbeiði. Men kappingin uttanífrá gjørdist ov hörð, so henda framleiðslan steðgaði upp.

Hann gavst ikki á hondum, men fór at virka sum

Árni við nál og trád.

vanligur skræddari og hevði eisini her nóg mikið at gera.

Men nú gjørdist stóðan tann øvugta. Árni fór at leingjast aftur til Íslands, har hann eigur børn, abbað børn og eisini langabbað børn, og hann ynskti at vera nærri hjá teimum. Á jólum pakkaði hann saman og flutti. Nú arbeiðir hann á Vatnstíg 11, sum er ein síðugøta til Laugavegin, sum er høvuðsgøtan í Reykjavík. Tað er stutt at ganga frá sjálvum miðbýnum. Verkstaðið, har hann eisini býr, er á horninum Vatnstíg-Lindargata.

Árni letur væl at, at nógv er at gera, og hann hevur longu fingið nógv viðskiftafólk. Tað koma eisini føroyingar inn á

gólvið, men hann kundi ynskt at fleiri komu. Nú vita í hvussu er lesarar av FF-blaðnum, hvar teir skulu fara, um brúk er fyri skræddara í Reykjavík.

Foreldrini hjá Árna vóru Maria og Peter Jacob Kjærbo. Maria var úr Vági, men Petur Jacob kom av Skipanesi, og hann er ein partur av frásøgnini av Skipanesi, sum vit hava havt her í blaðnum. Pápi Petur Jacob var nevniliga tann í greinarrøðini umrøddi Petur Jakku í Ytstahúsi. Mamma Petur Jacob doyði, tá hann var smádrongur, og flutti hann tá til Vágs.

Annars býr ein annar beiggji Árna, Finnur, eisini í Íslandi.

Vit ynskja Árna góða eydnu í Íslandi.

Her síggja vit Árna á horninum við skeltinum, sum fyrr var býarmynd í Havn.

Her sæst, hvar Árni er at finna í dag í Reykjavík.

dagsins MYND

Frá Harald Holsvík fingur vit í Íslandi herfyri hesa serligu myndina, sum stavar frá oynni Syrtlingur, sum varð "fødd" eftir, at Surtsey kom til verðina framm-anundan. Syrtlingur hvarv aftur, men higani stavar henda sjáldsama myndin, har tað ovast til høgru klárt sæst eitt trøllahøvd!

SYRTLINGUR:
The eruption began 28th of May 1965 and an island was born. When it appeared it was named Syrtlingur.

The activity continued until the beginning of October 1965 when it rapidly eroded away. Once the eruption had ceased the island disappeared beneath the waves 24th October. This picture was taken 16th of June 1965, at 13:00 GMT by the Radio Officer on Öðinn/TIRA Harald S. Holsvík